4ՇՐՋ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 792 — Կ. ՊՈԼԻՍ — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՅՈՒՆՈՒԱՐ 26.8 ՓԵՏՐՎԱՐ 1904 — 22 ԶԱԼԿԱՏԷ 1321 — 26 ՓԵԱՆՈՒՆԸ ԱՆԻ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՇԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալաթ Ալի Մասաէօի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԳԻՐ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یوی وسیاسی غزتەدر
صاحب امتیازی : اوهانس فریه
اداره خانەسی : باب عالی جادەسندە کوبرو ۳۸

ԳԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	13 Ֆր.

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 գրուշ,
Մեկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

Միացող Կեանքերը

Հասարակութեան մը բարոյական կեանքը ի վեր հանող ամէնէն կարկառուն դրուագներէն մէկն՝ տարիներէ ի վեր գրեթէ ամլութեան դատապարտուած վիճակին հանդէպ, այս վերջին չարիւրեան մէջ ոգեւորուած հանգամանքով մը երեւան գալը մեր ընկերական շրջանակներուն մէջ, ղգալի երեւոյթ մըն է ապահովաբար ու խորհրդածութեան արժանի։

Երկու տարասեռ կեանքերու օրինաւոր միացումը, որ լաւագոյն ազգակն է ազգի մը քաղաքակրթական և հետեւաբար բարոյական՝ ալ զարգացումին, դրեթէ հազուադէպ պարագայ մըն է դարձած մեզի համար, Պոլիսի մէջ, ուր երիտասարդներէ չատեր երկուղ մը կը զգան, ամէն անգամ որ իրենց կեանքին ընկեր մը փնտռելու պէտքը կ'արթնայ իրենց մէջ։

Ընտանիք մը ապրեցնելու ստիպողականութիւնը մէկ կողմէն և բնական զգացումներու պահանջը գոհացնող միջոցները միւս կողմէն ընկրկած են Պոլսահայ երիտասարդները՝ ընտանեկան յարկ կազմելէ ու թողած են որ անոնք, ամուրիութեան զեղխ կեանքին մէջ խորասուզուած՝ կազմեն այն սերունդը, զոր փորձած էինք նկարագրել ակէ առաջ։

Այս առարկութիւնները ո՛րքան արդարացում նկատուին չատերու կողմէ, չրվանայեաց տեսութիւնով մը պիտի կրնանք հաստատել սակայն թէ օրինական փաստերու և սկզբունքներու վրայ հիմնուած չեն անոնք, ու ընդհակառակը արդիւնքն են այն ծայրայեղ տկարութեան որ չարադէպ իրականութիւնով մը յատկանիշը եղած է երիտասարդ կեանքերու, եթէ երբե՛ք այդ տկարութիւնը բացարձակ մեղանչում մը չէ արդէն անհատի մը նուիրուած կեանքի մեծ խորհուրդին։

Հրապարակի վրայ ո՛րքան կը վխտան ամուրի երիտասարդներ, ֆիզիքապէս և նիւթապէս քիչ շատ ապառաու կեանքեր, որոնք իրենց նիւթականը պատճառ բռնելով, իրենց կեանքին դահիճները իրենք եղած են, ամուսնութեան հանդէպ անտարբերութեան անպատմելի ընթացքով մը ամիսներով դուռներ չռայլելով աջ ու ձախ վաղանցիկ հաճոյքներու և անտի փառասիրութիւններու, մինչ միւս կողմէ գեղեցիկ հակապատկերը երեւան կուգայ պարզ արհեստաւորներու, որոնք նիւթական անհամեմատ սակաւութիւնով տուն տեղ կազմած, և կեանքին մեծագոյն նպատակը գործադրելի անչափ գոհունակութիւնով մը իրրեւ մարդ անուն մը չունած են իրենց, սերունդէ սերունդ զայն նուիրագործելու տեսլականով։

Միջավայրի և դիրքի պայմանները իրաւ է թէ կը տարբերին անհատէ անհատ, սակայն ոչ նուազ դեր ունի նաև կամքի անհրաժեշտ ուժը, որ ինչպէս անհատական ուրիշ գործերու, նոյնպէս և ամուսնութեան կարեւոր պայմաններէն մէկն է։

Նիւթական տեսակէտով կասումը այս պարագային մէջ, արդարացուցիչ ո և է փաստ մը չունի ուրեմն, քանի որ կին մը ապրեցնելու համար պէտք եղած դրամը, մասամբ՝ ցնդելու վրայ է շարունակ ազատ մթնոլորտներու տակ, և եսասիրական անպէտ քմայքներու գոհացման համար։

Բնազդական զգացումներու պահանջը գոհացնող միջոցներուն դառնալով, իրական երջանկութիւն մը և կեանքի խաղաղիկ անդորրութիւն մը չենք կրնար տեսնել հոդ, երբ նկատողութեան առնենք մանաւանդ թէ այդ միջոցները, երեւութապէս որքան չպարուն և գեղեցիկ, այնքան տգեղ հետեւանքներ կը ծնին չատ անգամ, ու ընդհանրապէս համայնքի մը բարոյական և ֆիզիքական քայքայումին զօրեղ ազդակները կ'ըլլան։

Այդ միջոցներուն առաւութիւնը, եթէ, ինչպէս ամէն քաղաքակիրթ ազգերու մէջ, նպաստած է մեր ալ ամուսնութեանց նուազումին, պատճառն այն է որ քաղաքութեան դափնիներ խլած է մեզմէ ու իր դոյութեան կուռանը ամուր հիմերու վրայ դրած այսպէսով։

Ընկերական կեանքին, և ինչ որ նոյնն է, ամուսնութեան հանդէպ բացարձակօրէն թիւր ըմբռնումի մը ապրեցուցիչ երեւոյթն է ասոնց ուրեմն, որ կը պարզուի աշխարհիկ կեանքին մէջ, անպատում երանութիւններու ցնորական դաղափարներով։

Հակառակ պարագային, պիտի տեսնուի թէ ի՞նչքան պիտի փոխուին ըմբռնումի կերպերը, և ի՞նչպէս պիտի ցնդին երիտասարդ մտքերու մէջէն, այն սլացիկ մտածումները, որոնք հիմ դրած ըլլալ կը թուին անոնց գլուխներուն մէջ դժբաղդօրէն, դատապարտելի յամառութիւնով մը։

Ամուսնութեան հանդէպ թիւր ըմբռնում մը ունինք մենք, սկիզբէն ի վեր։ Կը կարծենք թէ՝ մարդ կին մը առնելու համար պէտք է որ իր գլակը լեցնէ, ինչպէս կ'բռուի ժողովրդական բացատրութիւնով, ու անկէ ետքը ճամբայ ելնէ։ Այս ըմբռնումը ա՛նքան արմատացած է մեր մէջ որ կը կարծենք թէ, անսահման և անծայրածիր ծախքեր պիտի ունենանք, և չի պիտի կրնանք ընկերական դիրք մը ունենալ, այդ դիրքին պէտք եղած պահանջները չը կրնալ գոհացնելով։ Իրականութեան մէջ կը տեսնենք սակայն թէ, ի՞նչ հաստատ բնտանիքներ կազմուած են մեր մէջ, որոնք գնահատելի համաձայնութիւնով մը ձեռք ձեռքի տուած գեղեցիկ ղղգեր եղած են։ Եւ որովհետեւ այդ ըմբռնումը կարծիքէ ելնելով օրէնքի կարգ անցած է ալ, և բնական հետեւութեամբ մը մարդ անպատճառ լաւագոյնին կը բաղձայ, երիտասարդը ամուսնական ընտրութեան մը մէջ, ի զուր կը դեղերի հոս, հոն, գտնելու համար դրամով աղջիկ մը, որ օժտուած ըլլայ նաև կարգ մը առաւելութիւններով։ Երիտասարդին բաղձանքը երբոյ կը մնայ սակայն, ու տարիները կ'անցնին մինչև որ տարիքը երեսունը անցնի, քառասունին մօտենայ, ու հասնին իր ֆիզիքական կեանքին հետ, նիւթական կեանքին ալ ուժերը։

Միևնոյնը պիտի ըսենք աղջիկներու ալ համար, որոնք ընդհանրապէս հակառակ իրենց համաձայնութեան դիրքին, սիրամարգի փետուներ կ'առնեն իրենց, ամէն անգամ երբ խնդիրը ամուսնութեան մը վրայ ըլլայ, ու ա՛նքան բարձրերը կը սաւառնին որ... վերջապէս տունը մնալու կ'ստիպուին յաւիտենապէս։

×

Ըմբռնումներու այս տարօրինակութեան հետեւանքով ամլութեան դատապարտուած անթիւ կեանքերէն, երբ քառասունչինգ գործունեայ երիտասարդներ, Պոլսոյ զանազան եկեղեցիներուն մէջ կը միանան այսօր ու նուազ ճարպիկ չնորհալի աղջիկներու հետ, զգալի բարեփոխում մը և դեպի բարոյական յառաջդիմութիւն քայլ մը կը տեսնենք մեր մէջ, բաղդատմամբ նախորդ տարիին, որ աւելի տմալ անցած էր արդէն։

Նախկին տարիներու վրայ թէև ծայրայեղօրէն պղտիկ թիւ մըն է այս քառասունչինգ թիւը, սակայն և այնպէս գոհացուցիչ երեւոյթ մը պէտք է նկատենք դարձեալ, տիրող ընդհանուր անտարբերութիւնը աչքի առջեւ ունենալով։

Դիտելի պարագայ մը եթէ կայ, այն ալ սա է թէ, ամուսնացողներէն չատերը, ինչպէս հրատարակուած ցուցակներէն կ'երեւի, ընդհանրապէս պարզ արհեստաւորներ, պզտիկ խանութպաններն են նորէն, որոնց ընակութիւնը կամուրջէն ապին է, աւելի Պոլսոյ կողմը, քան Բերայի հեշտաքաղաքում արուարձանը, ուր մարդիկ սանձարձակ միջոցներ ունին խղդուելու հաճոյքներու մէջ և ատեն չեն ունենար այնքան մտածելու ամուսնական կեանքի մը գոյութեան վրայ։

Այդ արհեստաւորներուն և պարզ խանութպաններուն մէջ կեանքի լայն գիտակցութիւն մը, և հոգիի գնահատելի մեծութիւն մը կայ ուրեմն, ինքնավստահութեան կարկառուն և հաստատ համոզում մը, որ բարոյական մեծ արժանիք մը երեւան կը բերէ ապահովաբար, երբ մանաւանդ աչքի առջեւ բերենք կեանքերը այն երիտասարդներուն, որոնք անչուք անակներու մէջ խարսող Հայ աղջիկները երեսի վրայ ձգած, կարգ մը ցլիկի պչրուհիներու դուռը ափ կ'առնեն, իրենց միտելը պատրաստելու տխրասարսուռ տխմարութիւնով։

ՎԱՀԱՆ ԹՕՇԻԿԵԱՆ

Վիպասանութիւնը Սեր Սէջ

Մանզումէի Էֆքիար հրատարակեց իր խմբագրապետին՝ Ռասիմի պատկերը ոչ թէ այդ հանգամանքով, այլ իրրեւ հեղինակը «Ինճեւոտ Հանգոյց մը»ին որով ժողովրդային վիպասանը կ'օժտէ այդ օրագրին Թերթօնի բաժինը, ինչպէս ասկէ առաջ հրատարակեց ուրիշ սէ՛ նուազ չահեկան ու հրանգիչ վիպասանութիւններ։ Ռասիմը, մեր լրագրութեան մէջ, բոլորովին նոր երեւոյթ մը ստեղծեց, Թերթօն—վէպը՝ ճիշդ եւրոպական և մանաւանդ ֆրանսական օրաթերթերու դրութեամբ, օրը օրին ընթերցողը հետ ի հետ հետաքրքրութեան մէջ պահող, տեղական ու իրական կեանքի պատկերացումներով։ Այն կէս-գրական ու կէս հոգեբանական քանի մը հատորները մէկդի առնելով, — ինչպէս «Անհնացած սերունդ»ը, «Վարժապետին Աղջիկը» և այլն, ասանց յիշելու Տիկին Սրբուհի Տիւսաբի և Մերենցի վէպերը,—որոնք այնքան հաճոյքով կարդացուեցան իրենց ժամանակին ու մինչեւ այսօր ալ կը փնտռուին՝ նոր հանող սերունդին կողմէ, վիպասանական ճիւղը դադարի շրջան մը ունեցաւ և Ռասիմին վիճակեցաւ նոր զարկ մը տալ անոր եւ անօրինակ եռանդով և յարատեւութեամբ մշակել զայն։

Նորավէպը, մեր կեանքէն նորավէպը, աւելի զրական ճաշակներու գոհացում կուտար, ինչպէս մինչեւ այսօր։ Հարկ էր բուն իսկ ժողովուրդին, միջակ զարգացման տէր դասակարգերուն համար ալ գրել։ Գուռժէին, Ծլպէրին հետ պէտք էր Ժիլ Մարի մը, Էմիլ Կապօռիս մը։ Ռասիմ այդ պէտքին գոհացում կուտայ։ Թիֆլիզի Հրատարակչական մարմինը առաջին եղաւ զինքը գնահատող, գնելով ու իր ծախքով հրատարակելով անոր վէպերէն մէկը։ անկէ ի վեր շարքը կը շարունակուի Պոլսահայ լրագրութեան մէջ, վերջին 3 տարիներս Մանզումէի մէջ։

Երբ մէկ կողմէ թարգմանութեանց միջոցաւ, օտար գրականութեանց լաւագոյն էջերը, օտար վիպասանութիւնները ընտանօք կը ծանօթացնենք մեր այն ընթերցողներուն՝ որոնք այս կամ այն եւրոպական լեզուին տեղեակ չեն, — ու դիտելի է որ վերջին ժամանակներս միմիայն Ֆրանսայի հեղինակներու դրչին արտադրութեանց կապած չի մնայինք, գերմանականէն ու իտալականէն ալ նմոյշներ տալով— «Ինճեւոտ Հանգոյց մը»ին հեղինակը, ինքնամփոփած իր Թերթօնաբաժինին մէջ, մեր աչքին առջեւ կը պարզէ շարքը տիպարներու՝ որոնց կը հանդիպինք չուրջերնիս, կը նկարագրէ միջավայրը՝ որուն մէջ կ'ապրինք, կ'արձանագրէ խօսակցութիւնները՝ զորս կը լսենք։ Երանգ, սեթեւեթ, զարդարում՝ իրեն համար չեն։ Ռասիմ իր յաջողութիւնը փնտռեց ու գտաւ ընականութեան և պարզութեան մէջ՝ ուզեց որ արհեստաւորը, խանութպանը, անուս կինը, գործաւոր աղջիկը, ամէնքն ալ հասկնան զինքը ու հետաքրքրուին իր գրուածքներով։

Ռասիմին վէպերը այն առաւելութիւնը ունին սակայն, որ, իրենց չա՛տ պարզ ոճին հակառակ, ժողովուրդին ճաշակը չեն խանգարեր՝ գրական վէպերէն խօսել տալու աստիճան. ու միևնոյն ընթերցողը հաւասար հաճոյքով կը փնտռէ ու կ'ըմբռնէ ընկերային կամ սիրային խորունկ ուսումնասիրութիւն մը պարունակող նորավէպ մը՝ ի՞նչ հանոյքով որ կը հետեւի ընտանեկան կամ ժողովրդային վէպին հանգոյցներուն։ Ասիկա Ռասիմին ի՛ր ալ դատանացն է, որ կ'ըմբռնէ գրական վէպին ու ժողովրդային վէպին համեմատութիւնը ու տարբեր օգտակարութիւնները և ինք ամենայմ մէկին յարած ըլլալուն համար՝ միւսին դեմ ելլելու անձկամտութիւնը չունենար, ինչպէս որ, փոխադարձաբար, իր արժանիքը չեն անտեսեր զուտ գրական սեռերով զբաղողները։

Այս կէսին վրայ որչափ ծանրանա՛ք՝ քիչ է։ վասն զի, կարգ մը գրողներ հակառակ ուղղութեան մը ակզբունքը ուզեցին արմատացնել հանրութեան մտքին մէջ, անուղղակի փորձելով արհամարհել տալ ինչ որ գրական բարձրութիւն և սեռի խնամք հացնել յիշատակը իր միակ զաւկին ամենանուիրեալ, տանջերէցին ձեռքով քանընչինգ զոյգ աղքատ նշանածներ գտաւ ու անոնց հարատեւական օժիտներն ու ամբողջ ծախքերը ըրաւ, պայմանով որ Ցակոբիկի հետ միևնոյն օրը պսակուին ու իրենց ընտանեկան երջանկութեան մէջ միշտ յիշեն Շարամովները։ Իսկ Մելինէ որ բնաւ վար մնալ չէր ուզեր մօրմէն, իւրաքանչիւր հարս ու փեսի տանեկան ոսկի նուէր յատկացուց, որպէս զի այն զումարով երջանիկ կերպով անցնեն իրենց մեղրալուսինը։

Բարեգործութեան, ազնուատրամութեան մասին իրարու հետ կը մրցէին հանքատէրին կինն ու աղջիկը, կարծես այսպէսով հակադրուել ուզելով Շարամովի գձուռ արարքներն ու չուայտ անցեալը։ Անոնց մօտեցողը, ճոխ ապարանքէն ներս մտնողը, անպատճառ կ'արժանանար ո՛և է բարիքի։ Ոսկին ջուրի պէս կը հոսէր Շարամովներու տան մէջ, ուր աւա՜ղ յիշատակութիւնն իսկ չէր ըլլար հանգուցեալ Շարամովի որ այս միլիոնաւոր հարստութիւնը դիզած ու փոխանցած էր ժառանգորդներուն։

Ո՛չ Մելինէ, ո՛չ ալ Վրացուհին խօսք ընել կ'ուզէին հանքատէրին, որ ներէ եաք Մելինէ մօրն ու ընտանիքին պարագաներուն ալ ներկայացուց Արդուկողը որ երջանիկ տպաւորութեան տակ մնացեալ Շարամովներու ապարանքէն, մօտալուտ հարսնիքին համար իր պատրաստութիւնները տեսնելու անբացատրելի իղձով։

Է.

Հարսնիքին օրերը քանի՛ մօտենային, իրարանցումն ու խուճապը նոյն համեմատութեամբ կ'աւելնար երկու ընտանիքներուն մէջ։ Միանգամ բան չէր խնայած Սիրարփիի օժիտներուն համար, զորս պատրաստած էր խիստ առաջնակարգ տեսակէտ. նոյնպէս ալ Շարամովները ընդհանուրին հիացում առթելու չափ մեծածախս պատրաստութիւններ տեսած էին։ Հարսանեկան սենեակին ամբողջ կարասիները յատուկ յանձնարարութեամբ բերուած էին Անգլիական գործարաններէ, որոնց յարդարումը միայն ամիս մը տեւած էր։ Ամէն բան փոխուած էր Շարամովներու ապարանքին մէջ, ուր ակնապարար երեւոյթ մը կը փայլէր ամէն կողմ։ Բացի ընտանիքին անդամներէն ատն ծառայողներն ու սպասուհիներն ալ օժտուած էին նոր ու վայելուչ հագուստներով։

Տիկին Շարամով ուզելով անմոռանալի դարձնել թոյլատրեց արդուկողը որ շարունակելով խօսիլ։ ըսաւ թէ բնաւ չէ մոռցած Պետրոսը, որուն յիշատակը անմահացնելու համար եպիսկոպոսական մեծարժէք զգեստ մը ու գոհարազարդ խաչ մը եւս պատրաստած է, զոր պիտի նուիրէ կեսարիոյ Ս. Կարապետի Վանքին, քանի որ անոր երբեմնի միաբաններէն էր Պետրոս։

Օրիորդ Շարամով՝ Արդուկողին՝ Սիրարփիի հօր նկատմամբ տածած այս յարգանքէն խիստ գոհ մնաց և ծառայ մը ղրկելով անոր բնակարանէն բերել տուաւ ակնարկուած եպիսկոպոսական զգեստն ու գոհարազարդ խաչը, որուն վրայ հետեւեալ արձանագրութիւնը քանդակուած էր.

Ցիշատակ է Ս. Խաչս՝ Ս. Կարապետի մեծահրաշ վանուցն Կեսարիոյ՝ ի հանգիստ հոգւոյ Պ. Պետրոսի՝ որ եղբեալն մահուամբ վախճանեցաւ ի Բարիզ յամին...

Այս յիշատակարանը կրկնուած էր նաեւ եպիսկոպոսական զգեստին իւրաքանչիւր կողերին ալ վրայ, զորս անբացատրելի յուզումներով կարդաց Մելինէ ու ինք ալ Սիրարփիի հօր յիշատակին համար քան մը ընել որոշեց մտքովը։

Այս առանձնական տեսակցութիւնը նոր ապացոյցներ կը բերէր անոր Պետրոսի հետ ունեցած նմանութեանը։

Խորամանկ ակնարկութիւն մը կամ դարձուածք մը չկար սակայն Մաքրիկ հանրմի ընթացքին մէջ, այլ զուտ զգացումն էր ինչ որ կ'արտայայտէր։

Խօսակցութեան ընթացքին մէջ խընդիրը Սիրարփիին ծնողաց վրայ դարձաւ, և Մելինէ հակացուց թէ, ծանօթ գոհարավաճառի մը աղջիկն էր իրենց հարանցուն, զոր մանկութենէն ի վեր կը ճանչնային։

—Աստուած հօրն ու մօրը պահէ, ըսաւ արդուկողը սրտաբուխ չեչտով մը, խերը տեսնաք։

Ո՛րչափ ալ խուսափողական ընթացքի մը հետեւիլ ուզէր Մելինէ, ո՛րչափ ալ ջնջեր Պետրոսի անունը չարտասանելու, Մաքրիկ հանրմի ներկայութեանը՝ չէր կրնար անտարբեր մնալ իր կեանքին հետ այնչափ չմոռցուելիք դէպքով կապուած մէկուն նկատմամբ։ Հարսանեկան այս չրջանին մանաւանդ, ուր Սիրարփի հարս պիտի ըլլար, ամբողջ քսան տարուան անցեալը մոռցած՝ գոնէ ասանկ նուիրական ժամանակի մը մէջ կը փափագէր ներողութեամբ վերաբերուիլ այնչափ սիրած զաւկին հօրը յիշատակին։ Ուստի խօսակցութեան ընթացքը Պետրոսի վրայ դարձնելով թոյլատրեց արդուկողը որ շարունակելով խօսիլ։ ըսաւ թէ բնաւ չէ մոռցած Պետրոսը, որուն յիշատակը անմահացնելու համար եպիսկոպոսական մեծարժէք զգեստ մը ու գոհարազարդ խաչ մը եւս պատրաստած է, զոր պիտի նուիրէ կեսարիոյ Ս. Կարապետի Վանքին, քանի որ անոր երբեմնի միաբաններէն էր Պետրոս։

Օրիորդ Շարամով՝ Արդուկողին՝ Սիրարփիի հօր նկատմամբ տածած այս յարգանքէն խիստ գոհ մնաց և ծառայ մը ղրկելով անոր բնակարանէն բերել տուաւ ակնարկուած եպիսկոպոսական զգեստն ու գոհարազարդ խաչը, որուն վրայ հետեւեալ արձանագրութիւնը քանդակուած էր.

Ցիշատակ է Ս. Խաչս՝ Ս. Կարապետի մեծահրաշ վանուցն Կեսարիոյ՝ ի հանգիստ հոգւոյ Պ. Պետրոսի՝ որ եղբեալն մահուամբ վախճանեցաւ ի Բարիզ յամին...

Այս յիշատակարանը կրկնուած էր նաեւ եպիսկոպոսական զգեստին իւրաքանչիւր կողերին ալ վրայ, զորս անբացատրելի յուզումներով կարդաց Մելինէ ու ինք ալ Սիրարփիի հօր յիշատակին համար քան մը ընել որոշեց մտքովը։

Այս առանձնական տեսակցութիւնը հացնել յիշատակը իր միակ զաւկին ամենանուիրեալ, տանջերէցին ձեռքով քանընչինգ զոյգ աղքատ նշանածներ գտաւ ու անոնց հարատեւական օժիտներն ու ամբողջ ծախքերը ըրաւ, պայմանով որ Ցակոբիկի հետ միևնոյն օրը պսակուին ու իրենց ընտանեկան երջանկութեան մէջ միշտ յիշեն Շարամովները։ Իսկ Մելինէ որ բնաւ վար մնալ չէր ուզեր մօրմէն, իւրաքանչիւր հարս ու փեսի տանեկան ոսկի նուէր յատկացուց, որպէս զի այն զումարով երջանիկ կերպով անցնեն իրենց մեղրալուսինը։

Բարեգործութեան, ազնուատրամութեան մասին իրարու հետ կը մրցէին հանքատէրին կինն ու աղջիկը, կարծես այսպէսով հակադրուել ուզելով Շարամովի գձուռ արարքներն ու չուայտ անցեալը։ Անոնց մօտեցողը, ճոխ ապարանքէն ներս մտնողը, անպատճառ կ'արժանանար ո՛և է բարիքի։ Ոսկին ջուրի պէս կը հոսէր Շարամովներու տան մէջ, ուր աւա՜ղ յիշատակութիւնն իսկ չէր ըլլար հանգուցեալ Շարամովի որ այս միլիոնաւոր հարստութիւնը դիզած ու փոխանցած էր ժառանգորդներուն։

Ո՛չ Մելինէ, ո՛չ ալ Վրացուհին խօսք ընել կ'ուզէին հանքատէրին, որ իր անխելքութեամբ, ու չուայտ, ցոփ ընթացքով՝ պատճառ եղած էր երկուքին ալ դժբախտութեան։ Իսկ Ցակոբիկ բնաւ չէր ճանչնար հայրը զոր մայրն ու քոյրը միշտ անպատճառ գոյներով կը ներկայացնէին, չկրնալով հաշտուիլ անոր անխատաւանելի անցեալին հետ։

Սեփոն թէեւ խնամի ըլլալէ ետք, յարգանք մը ընելու դիտաւորութեամբ մէկ քանի անգամ յիշատակութիւնը ընել փորձեց Սիրարփիի հանգուցեալ պարոնատին, բայց նկատելով որ քաղցր տպաւորութիւն չըներ ա՛ն խնամիներուն վրայ, ուրիշ անգամ չկրկնեց ու վերջնականապէս մոռացութեան մէջ թաղուեցաւ Շարամովներու տան բուն հիմնադիրը։

Միանգին Սիրարփիի հարսնիքին փայլն աւելցնելու համար զաւկներուն ամենքն ալ Պոլիս բերել տուաւ, որոնք այս երջանկաբեր ամուսնութենէն վերջին ծայր հպարտացած, անդէտ կը ապասէին հարսանեկան խրախճանութիւններուն, անոնց չնորհիւ ա՛ւելի մտէն ծանօթանալու համար, մայրաքաղաքիս բարձր դասու ընտանիքներուն ու անոնց զաւկներուն հետ։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

ՔԱՍԻՄ 298

Կնաքոս Հանգոյց Մը

ՎԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԵՐՐՈՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՄԱՍ

(Բաւական տարի եւսքը)

Զ.

Արդուկող կինը, որ բնաւ առիթը չէր փախցներ Պետրոսին գովեստը ընելու, Մելինէի թոյլատուութենէն օգտուելով խօսակցութիւնը իր հոգեզաւակին վրայ դարձուց, և կրկնեց այն մեծ նշանակութիւնը որ կար Սիրարփիին ու իր հոգեզաւակին՝ Պետրոսին միջեւ։

Մաքրիկ հանրմի միամտութեամբ ըրած այս դիտողութիւնը խորապէս յուզեց Մելինէն, որ չէր գիտեր ի՞նչ պատասխան տալ։ Արդուկողը ճիշդ միևնոյն նիւթին չուրջ կը դառնար, ու օրիորդին դիմագիծերէն այլ և այլ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ
ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԾԱՆՐ Է
Ծ. ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

Ճարոնցի պետական մարդիկը յոյս յայտնին որ Ռուսիոյ պատասխանը գոհացուցիչ ըլլայ։ Բլլալիք զիջումները բոլորովին աննշան բաներ կը կարծուին, և Ռուսիա որոշած է, կ'ըսեն, կռուիլ քան թէ իրական զիջումներ ընել։

*** Որովհետեւ Ռուսիոյ տալիք պատասխանը վերջնական է և անոր քննութիւնն ալ ա'յսքան անգոհացուցիչ կը նկատուի, և Ճարոնի կողմէն ալ պատերազմին յայտարարութիւնը ա'յդ պարագային անխուսափելի կը նկատուի, այժմէն պատերազմական կարգադրութիւնները առալ կը տարուին Ռուսիոյ զինուորական իշխանութեանց կողմէ։ Զարը անցեալ օր ունկնդրութիւն չնորհեց պատերազմական նախարար զօրավար Բուրօբաթքինի և Սպայակոյտին պետ զօրավար Զաքարովի, որոնք զինուորական կացութիւնը պարզեցին Ն. Վեհափառութեան առջեւ։ Որոշուեցաւ բոլոր ցամաքային զօրաց վերին հրամայարարութիւնը յանձնել Ռուսիոյ զինուորական նախարարին, որուն սպայակոյտին պետ զօրավար Զաքարովի, որոնք զինուորական կացութիւնը պարզեցին Ն. Վեհափառութեան առջեւ։ Որոշուեցաւ բոլոր ցամաքային զօրաց վերին հրամայարարութիւնը յանձնել Ռուսիոյ զինուորական նախարարին, որուն սպայակոյտին պետը զօրավարին, որուն սպայակոյտը արդէն իսկ ընտրուած է, և կազմու պատրաստ է ամէն պատահականութեան համար։ Տեղւոյն վրայ և ճամբան եղող ռուս զօրաց միջին թիւը 392,000 է։ Ասոնցմէ զատ, Ասիրսիպիրիական երկաթուղին մէկ ամսուան մէջ պիտի կրնայ 110,000 հոգի ալ փութացնել Ծ. Արեւելք։ Ռուս զինուորական գործողութիւնները պիտի սկսին Քօրէայի գրաւումով։ Եթէ Մեծն Բրիտանիա միջամտէ Ռուսիոյ անդեմ ո և է կերպով, Ռուսիա պիտի պատասխանէ անոր զինուորական անուելի ցոյց մը ընելով Հնդկաստանի դէմ Բամիրէն, ուր ի մօտոյ զօրաբաժին մը պիտի փութացուի այդ նպատակաւ։

*** Վլատիվոսթոքի նաւահանգիստին ներքը խարսխող Ռուսական նաւատորմը կազմ և պատրաստ է անմիջապէս բաց ծովուն վրայ գործի սկսելու։ Բոլոր փայտեղէն մասերը հանուեցան անոնց մէջէն, և քանի մը սառնաբեկ չոգենաւներ նաւահանգիստին բերանը կը ապասեն նաւատորմին ճամբայ բանալու։

*** Ռուսիոյ ճամբաներու և հաղորդակցութեան նախարար իշխան Խիլքով Բեթերսպուրգէ մեկնեցաւ քննական պտոյտ մը կատարելու Սիպերիական և Անդրպայքալեան երկաթուղիներուն վրայ։ Մինչեւ այսու գրեթէ այս գիծերը միմիայն զինուորական փոխադրութեանց պիտի ծառայեն գլխաւորաբար, և վաճառաբերձ կառախմբերուն երթեւեկը շատ անկանոն կերպով պիտի կատարուի։ Մանչուրիոյ երկաթուղիին անցած բոլոր ճամբաներուն վրայ գտնուած ճարոնցի հպատակները կը չարուանակեն իրենց գաղթումը։

*** Զարը Մոսկուա կը սպասուի, ուր պիտի մնայ քանի մը օր։ Այս ուղեւորութեան համար զանազան պատճառներ մէջ կը բերին։ Ընդհանուր կամ ժողովրդային զրոյցը ա'յն է թէ պատերազմը անխուսափելի ըլլալով Ն. Վեհափառութիւնը մտադիր է կարեւոր յայտարարութիւններ ընել Ռուսիոյ հին մայրաքաղաքին մէջ։ Կ'ըսուի նաև թէ Զարը այս առթիւ ոյժ պիտի տայ այն ծրագրին, որ ի գլուխ կը հանէ Ազգաբանդր Բ-ի հողագործ դասակարգին ի նպաստ բարեբար կարգադրութիւններուն, ինչպէս արդէն գրեցինք։

*** Ամէն օր Ռուսիոյ զանազան կողմերէն զօրքեր կը հասնին Մոսկուա Ծ. Արեւելքի համար։ Բայց մեծ գաղտնիք կը պահուի, և զօրքերը ուղղակի վագոնքի յատկացուած հեռաւոր կայարանները կ'երթան անկէց ճամբայ ելնելու համար։ Զինուորները կ'ընտրուին մէն մի գունդի հրամատար սպային կողմէ, 5-6 ջոկատէ։ Իսկ վիճակաւ սպաները։

*** Վարչաւայի մէջ եղածին նըման, ռուսական Լեհաստան գործաւորական կարեւոր քաղաքին՝ Լօցի Խնայողական Պանքային մէջ դրամ ունեցողները փութոյ պնդութեամբ իրենց աւանդները ետ կ'առնեն, որովհետեւ զրոյց տարածուած է թէ անոնք պատերազմի համար պիտի գործածուին։ Պանքային կառավարիչը պաշտօնական ծանուցումով հերքեց այս զրոյցը ի դիմաց երկմտական նախարարին, և խիստ պատիժ սպառնաց։ Ասոր վրայ դադրեցաւ խուճումը։

*** Մ. Տէլքասէ անցեալ օր երկարօրէն խորհրդակցեցաւ Բարիզի անգլիական դեսպանին հետ, որ իր կառավարութեան հրահանգին վրայ յատկապէս արտաքին գործոց Պատասխանը գացած էր, Ծ. Արեւելեան տագնապին նկատմամբ։

*** Ուրբաթ կը սպասուէր որ Ռուսիոյ պատասխանը Բոքի Արթուրի ճամբով Թոքիօ հասնէր։

*** Պատասխանին պարունակութիւնը Ռուսիոյ կողմէ հաղորդուեցաւ Տէրութեանց արտաքին գործոց նախարարներուն։ Այս առթիւ տեսութեանց փոխանակութիւններ ըրին Մեծն Բրիտանիա, Ֆրանսա և Միացեալ Նահանգները։ Կ'ըսուի թէ Ռուսիոյ կողմէ եղած զիջումները գոհացուցիչ նկատուած են ասոնց կողմէ և որոշուեր է որ, եթէ Ճարոն պատերազմ յայտարարէ, բարոյապէս մինակ թողուն զինքը։

*** Էտուարտ թագաւոր իր Գահաճառին մէջ բառ առ բառ հետեւեալը ըսաւ Ծ. Արեւելեան Տագնապին վրայ։—«Մասնաւոր հոգածութեամբ դիտեցի բանակցութեանց ընթացքը Ճարոնի և Ռուսիոյ կառավարութիւններուն միջեւ, ի մասին իրենց փոխադարձ շահերուն Զինասանի և Քորէայի մէջ։ Այն կողմերը խաղաղութեան խանգարումը ցաւալի հետեւանքներ միայն կրնայ ունենալ։ Իմ կառավարութիւնս սիրով պիրնձեւէ ո և է օժանդակութիւն զոր կրնայ տալ խաղաղիկ լուծման մը քաջալերութեան համար։»

ԲԱՄՊԱԿ

Փեար. Հին Ամերիկեան Սակարանները մէջ մինչեւ 2 միլիոն հակ բամպակի վրայ գործառնութիւններ տեղի ունեցան, բան մը որ երբեք պատահած չէր ցարդ մէկ օրը Բամպակի Սակարանի պատմութեան մէջ։ Ամերիկեան Բամպակի գործարանները դեռ իրենց աշխատութիւնները թեթեւցուցած չեն, բայց կը վախցուի որ ի մօտոյ պիտի թեթեւցնեն, որովհետեւ անկարելի է ներկայ գիներով գործ տեսնել։ Արդէն Ռուսիոյ և Ճարոնի միջեւ պատերազմին երկիւղին պատճառաւ բամպակեղէն վաճառքներու Ասիական խնդրանքը շատ քիչցած է, և այն կողմերուն համար գործող մանարանները ուրիշ տեղ հրապարակ կը խնդրեն։ Ամէն օր անանկութեանց զրոյցներ կը շրջին Սակարանին մէջ, և այս պատճառաւ գիները իյնալու հակամէտ շարժում մը ցոյց կուտան, կամ պիտի տան, կը կարծուի։ Նոյն օրը (Փեար. 2) լուր տարածուեցաւ թէ ահռելի քանակութեամբ գնող մը, Մր. Սըլլի, ժամանակ մը պիտի դադրեցնէ իր գնումները։ Այս զրոյցը իսկոյն կայծակի արագութեամբ հեռագրուեցաւ ամէն կողմ, և ասոր վրայ ահագին չափով վաճառման հրամաններու հեռագիրներ տեղացին, և Սակարանը ոգեւորուեցաւ։ Իրարանցումը ա'յն ատենն սաստիկ էր որ միջնորդները չէին կրնար հրամանները գործադրել։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, 6 Փեար.— Թոքիոյ ռուս դեսպանը այսօր ճարոնական կառավարութեան յանձնեց Ռուսիոյ պատասխանը։

ՎԱՇԻՆԿԹՐԸ.—Ռիբէրի գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ, Ճարոնի դեսպանը արտաքին գործոց նախարարին հետ տեւակցութենէ մը ետք յայտարարեց թէ անակնկալ մը չպիտի ըլլար Ճարոնի և Ռուսիոյ միջեւ դիւանագիտական յարաբերութեանց խզումը։

ԲԱՐԻԶ.—Ճարոնի դեսպանը յայտարարեց թէ, Ճարոն չուզէր պատերազմիլ և կարելին ի գործ պիտի դնէ պատերազմի տեղի չտալու համար։

ԲԱՐԻԶ.—Կը հաստատուի թէ, Ռուսիոյ պատասխանը հեռագրուած է Ա. Լեքսիէյ ծովակալին և Թոքիոյ ռուս դեսպան Պառոն տը Ռոզէնի։ Յայտարարութեան մէջ Մանչուրիոյ մասին բան մը չկայ։

Թոքիոյ հեռագիրները կ'ըսեն թէ, Ճարոն Մանչուրիոյ մասին իր պահանջումները չպիտի բարեփոխէ և պիտի պահանջէ որ Ռուսիա ետ քաշէ Մանչուրիոյ մէջ իր ունեցած զօրքերը, ի բաց առեալ այն զորքերը որոնց ներկայութիւնը անհրաժեշտ է հոն երկաթուղիին և սահմանագլուխին պաշտպանութեան համար։

ԼՈՆՏՈՆ.—Սինկաբուրէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, երկու ճարոնական յածանաւեր Բառիւկա և Նիշիմ մեկնած են հոնկէ և հիմա կը գտնուին ճարոնական ջուրերուն մէջ։

ԲԱՐԻԶ.—Սակարանին մէջ հրապարակը աննպաստ էր։ Ճարոնական արժեթուղթերը 1 ու կէս բունթօ իջան։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

6 Փեարվար 1904

Ֆրանս. 3% 3% Français)	97 52
Ռէնթի (Tab. Turcs)	362 —
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	85 90
Երկաթուղի (Lots Turcs)	124 —
Պանգ Օթթ. (Banque Ott.)	577 —
Թրանսվալ (Transvaal)	95 —

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ
ՄԱՆՉՈՒՄԷԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

Մանչումէի եւրոպական թերթերու կատարելութեան հասցնելու համար ջանք չենք խնայած ցարդ, ինչպէս կը հաստատեն մեր սիրելի ընթերցողները։

Այս անգամ հանրութեան նոր ծառայութիւն մը մատուցանելու նպատակով, Մանչումէի մէջ բացած ենք արձանագրութեան բաժին մը, ուր երկու տարով պիտի ծանուցանենք օրուան ԾՆՆԻՆԴՆԵՐԸ, ՆՇԱՆՏՈՒԻՐՆԵՐԸ, ՀԱՐՍՆԻՔՆԵՐԸ և ՄԱՀԵՐԸ։

Այս բաժնին մէջ արձանագրուիլ փափաքողներ—Պոլիսէն ըլլան թէ գաւառէն, — բաւական է որ երկտողով մը Մամբագրութեանս իմացնեն ծանուցուելիք ընտանեկան դէպքին պարագաները, պայմանաւ սակայն որ անիկայ վաւերացուած ըլլայ կա'մ եկեղեցիին և կամ մեղի ծանօթ անձի մը կողմէ։

1. ԾՆՆԴԵԱՆ առթիւ, նորածինին եւ ծնողին անունները, մկրտուած եկեղեցին։

2. ՆՇԱՆՏՈՒԻՐԻ առթիւ, երկու խաչեցեալներուն անունները ու մականունները։

3. ՀԱՐՍՆԻՔԻ առթիւ, հարսին, փեսին եւ կնքահայրին անունները ու մականունները, պսակադրութեան եկեղեցին եւ օրն ու ժամը։

4. ՄԱՀՈՒԱՆ առթիւ, հանգուցեալին անունն ու մականունը. արուեսը յուղարկաւորութեան ժամը, եկեղեցին ու թաղուելիք գերեզմանատունը։

ԱՅՍ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԲՈԼՈՐՈՎՔԻՆ ՁԵՐՔ ԵՆ

Իսկ անոնք որ մեր սովորական այս արձանագրութենէն դուրս ուելի փայլուն ու մանրամասն կերպով կ'ուզեն նկարագրեր տալ, պէտք է դիմեն Խմբագրատունս և վճարեն որոշուած սակագինը։

ՋՐՕՐՆԷՔԸ ՏՓԽԻՍԻ ՄԷՋ

Ս. Ծննդեան կէս օրուան պատարագէն յետոյ, պատարագիչ Տ. Գէորգ Արք. Սուրէնեան նախագահեց Ջրօրհնէքի հանդիսաւոր թափօրին։

Վանքին Մայր եկեղեցիին առջեւ, վաթսունի չափ գիշերային պահնորդներ շարուած էին, վիզերնէն վար ճերմակ դաշնոցներ կախած և իրենց աւանդական զաւազաններով։ Ասոնց քով կարգաւ շարուած էին ոսոիկաններ հսկելու համար թափօրին կարգապահութեանը։ Թափօրին անցնելիք փողոցները զարդարուած էին գորգերով և պետական դրօշներով։ Առաջին բաղմութիւն մը Հայերու, Ռուսերու, Վրացիներու, Թաթարներու և Պարսիկներու խառնուած էր փողոցներուն երկու կողմը դիտելու համար այս արեւելեան արարողութիւնը, որ տարին մէկ անգամ տեղի կ'ունենայ։

Վարը, Կուր գետին եզերքը շքեղ ամպհովանի մը կանգնուած և սրբալոյս միւռոնը թափելու համար աւազան մը շինուած էր, այն միւռոնն տեղը ուր տեղի ունեցաւ անցեալ տարուան Ջրօրհնէքը։ Տփխիսի ոստիկանապետը, բաւական պաշտօնակալներ և յիսունի չափ ձիաւոր խաղաներ կը հետեւէին թափօրին։

✕

Կովկասեան հայերէն օրաթերթ մը, որուն անուանը Մայիսի Օրէնքին գործին առթիւ ամբաստանուած և յետոյ անպարտ արձակուած էր հարցաքննիչ դատաւորին կողմէ, առ այժմ չէ արտօնուած վերսին հրատարակուելու։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը, շաբաթ իրիկուն Պատրիարքարանի մէջ գիշերեց և երկի առտու Մայր Եկեղեցի իջնալով նախագահեց արարողութիւններուն և Ճաշու Գիրքին վերջ պերճիմաստ քարոզ մը խօսեցաւ ընդարձակ ունենալով իրեն «Հաւատով Խոստովանիմ»ին վեցերորդ տունը «Ամեն ընութիւն, մեղայ քեզ մտօք իմօք, հոգւով և մարմնով իմով ևն...»։

Եկեղեցական արարողութիւններէն վերջ Ս. Պատրիարք Հայրը մեկնեցաւ Բերա, իր ընակարանը։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ իր ուրբաթ օրուան նիստին մէջ որոշեց կեսարիոյ Մունիսիպալին գլուխ Պոլսոյ կալուածոց վարձքերուն գանձումը և մասակարարութիւնը յանձնել մասակարար մարմնի մը որուն վերին հսկողութիւնը Տնտես. Խորհուրդը պիտի կատարէ։

—Հաստատեց Սկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցիին Թաղ. Խորհուրդին այն առաջարկը, որուն համեմատ 100 ոսկիի փոխառութիւն մը պիտի կնքուի, եկեղեցիին անմիջական պէտքերուն համար, և պիտի վճարուի եկեղեցիին մասակարարութենէն։ Այս մասին Ս. Պատրիարքին արտօնութիւնը պիտի խնդրուի։

—Մավեան Անթառամ կնոջ ծանօթ տան Գանտիլլիի եկեղեցիին վագի ընելու գործողութիւնները կատարելու պաշտօն տուաւ փաստաբան Սօլթանեան էֆ.ի։

Զբաղեցաւ նաեւ կարգ մը հաշուական խնդիրներով։

ՄԱԼԿԱՐԱՅԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ.—Մալկարայէն կը գրեն թէ սկսած է շինուիլ Հայոց վարժարանը, որուն կայս. Ֆերմանը շնորհուած էր երկու ամիսէ ի վեր։ Բայց դրամագլուխի պակասութիւնը գուցէ կէս ձգէ շինութիւնը։ Տեղւոյն հարուստները պէտք է ուրեմն ձեռնտու ըլլան քիչ մը, որպէս զի գլուխ ելլայ այդ այնքան օգտակար կրթական գործը։

ԻԶՄԻՐԷՆ լուր առնելով Մոնիքեor կը գրէ թէ, Կարապետ էֆ. Ադնաւուրեան, տեղւոյն Հայոց Հիւանդանոցին մէկ գիտնին վրայ սկսած է 35 տուներ շինել տալ, որոնք իր մահէն ետք պիտի մնան նոյն Հիւանդանոցին։

ԳՕԶԱՆԻ (Միս) մէջ բանտարկեալ 8 Հաճընցիներ ազատ արձակուեցան ջերմ բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Սուլթանին համար։

ԱԼԻԲԻՍԱՆ ԵՓ. Կ. ԹՕՓԱԼԵԱՆ ուսուցչաց օգնութեան մասուկին 540 դրուշ նուիրած է, իր որդւոյն Գուրգէն էֆ.ի ընդ Օր. Նուարդ Ալանեանի ամուսնութեան առթիւ։

ՄԱՀ.—Եաշի Օսմ. հիւպատոս Լեւոն պէյ Կոստանդ (հանգուցեալ Յակոբ փաշա Կոստանդի որդին) մեռաւ 29 տարեկան հասակին մէջ։ Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երեկ Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ և փոխադրուեցաւ Շիշլիի գերեզմանատունը։

ԲԵՐԱՅԻ Էսպան վարժարանին մէջ ջութակի դասաւանդութիւն մը հաստատուած է, որուն պատրաստ են հետեւելու արդէն քառասուն երկեռաչակերտներ։ Յովսէփ էֆ. Եուսուֆեան, կայս. հաստատարանին և կայս. բոլոր բարձրագոյն վարժարաններուն չափագիտութեան արդիւնաւոր ուսուցիչը, Էսպան վարժարանի հոգաբարձութեան անդամ ընտրուեցէն ի վեր, եռանդուն գործունէութիւն մը ցոյց կուտայ և կը ջանայ կարելի եղածին չափ տիպար հաստատութիւն մը դարձնել այդ դպրոցը, որ մայրաքաղաքիս բոլոր թաղային վարժարաններուն հայլայնը ճանչցուած է։ Եուսուֆեան էֆ. փափաքելով գեղարուեստական ճաշակը ազնուացնել դեռատի հայ ուսանողութեան մէջ, մասնաւոր ապսպարնք մը բերած է Եւրոպա, ջութակի գնման համար։ Աղքատիկ ուսանողներուն դիւրութիւն մը ըլլալու համար, անոնցմէ ջութակի հետեւողները միայն 12 դրուշ պիտի տան, որուն 6 դրուշը բուն դասախօսութեան պիտի յատկանայ և մնացեալը իբրեւ փոխարժէք ջութակին։ Այս հաշուով ուսանողը տարի մը վերջ ջութակին բացարձակ տէրը պիտի դառնայ։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը Բերայի Մանկապարտէզը այցելած պահուն, անցեալ ուրբաթ, ցաւ յայտնեց որ երգուած երգերը ապիսի յօրինուածներ էին, ինչպէս բոլոր վարժարաններուն ալ մէջ։ Ն. Սրբազնութիւնը տղայոց մէջ զարգացնելու համար երգի ճաշակը, որոշեց երգի յանձնաժողով մը կազմել որպէս զի մանկական երգեր պատրաստ ու գործադրութեան դնէ բոլոր վարժարաններուն մէջ։ Ս. Պատրիարք Հայրը Նարեկեան մանկապարտէզին մէջ դասաւանդուած Հին Կտակարանի պատմութիւններուն նախապէս աւանդումը անհարկի և անյարմար նկատելով, փափաք յայտնեց Տեսուչ Մարգարեան էֆէնտիի որ Աւետարանի և Քրիստոսի կեանքին ու եկեղեցական սուրբ հայրերուն պատմութիւնները մշակել տայ տղայոց միտքը, քանի որ այդ պատմութիւնները յաճախ եկեղեցիներու մէջ լսուելով, աւելի դիւրըմբռնելի կ'ըլլան և ասով նպատակայարմար։

ԲԱՐԶԱԴՈՒՈՅՆ նախակրթարաններու ուսմանց ծրագիրը պատրաստուելու ձեռնարկուած է, և այդ պատրաստութեան Աշխարհագրութեան ու Պատմութեան հիւզերուն համար՝ յանձնաժողովի անդամ ընտրուած են Մարգարեան Գրիգոր և Նաթանեան Մարկոս էֆէնտիները։

ԵՐԷԿ, Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցիին մէջ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցանելով, Վեհափառեան Սրբազան Օձեց Սբվաքի Գէորգ Հիւսար գիւղին Ս. Յակոբ եկեղեցիին նուիրուած պատուական խաչը։ Հաւատացեալց խուռն բազմութիւն մը լեցուած էր եկեղեցին, որ այդ առթիւ լուսազարդուած էր։ Երկու աղօթքներու, երեք Գիրքերու և երկու Աւետարաններու ընթերցումէն վերջ, Սրբազան քարոզիչը Ս. Միւռոնով օծեց խաչը, որ այնուհետեւ զարձաւ այլուս եկեղեցական արարողութեանց և սրբազործութեանց պատուական գործիք մը, որ մինչեւ այն ատեն ոսկերչական արհեստագործութեան գեղեցիկ առարկայ մըն էր միայն։ Վեհափառեան Սրբազան իր քարոզին մէջ օրհնութեամբ յիշատակեց այն բարեպաշտ արհեստաւորը որ առանց ո և է դրամական փոխարինութեան նոյն խաչը նուիրեց աղքատիկ եկեղեցիին, Ս. Խաչի բանկապետ Նշան աղա Խաճեանը, որ գլուխ կանգնեցաւ հանգանակութեան, և ամէն անոնք որոնք նպաստեցին և մասնակցեցան հանգանակութեան, որմէ զատ գումարով պիտի պատրաստուի միւռոնթափի աղաւնի մը, դարձեալ նոյն եկեղեցիին համար։ Վեհափառեան Սրբազան յորդոր կարդաց որ ի նպաստ եկեղեցիներու բարեզարդութեան Հայ հաւատացեալներուն բարեսիրական ըզգացումները զօրանան միշտ, ո'չ թէ ի ցոյց մարդկան նուիրատուութիւններով, այլ սրտագին և բարեպաշտական ներքին ըզգացումներէ դրդուած նուիրատուութիւններով։

Դոչ Հիսարի Ս. Յակոբ եկեղեցին, ուր չորս ասպիճան գեղանպատ սանդուխէ մը կարելի է մտնել, միակ հոգեւոր մխիթարութիւնն է Դոչ Հիսարի Հայ հաւատացեալներուն։ Կը կարծուի թէ արդի Նորատունկեան գերդաստանին մէկ նախորդը բարեսիրաբար հիմնած է նոյն եկեղեցին, որ այսօր նորոգութեան կը կարօտի չատ հինցած ըլլալով։ Դոչ Հիսարի գիւղացիք ըստ կարելի անակնկալի մը առջեւ պիտի գտնուին, եթէ նոյն բարեհամբաւ գերդաստանին կողմէ ի գլուխ հանուի իրենց եկեղեցիին վերանորոգութիւնը։

ՏԿ. ՎԵՐԺԻՆ Պ. ԿԻԼԻՊԷՆԿԵԱՆԻ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏԸ

Երէկ առաւօտ Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ հոգեհանգիստը կատարուեցաւ հանգուցեալ Տիկին Վերժին Պ. Կիւլպէնկեանի՝ մահուան տարելիցին առթիւ։ Հոգեհանգստեան պաշտօնը կատարեց Տ. Գէորգ Եպսկ. Երէցեան՝ պատարագելով հաստատութեան մատուռին մէջ, և խօսելով պաշտամունքի դամբանական մը։ Ն. Սրբազնութիւնը դրուատալից լեզուով մը ի վեր հանեց հանգուցեալ տիկնոջ բարեմասնութիւնները և յիշատակեց մասնաւորաբար անոր մահուան անկողնին մէջ յայտնած մէկ ազնիւ իղձին վեհութիւնը, Հիւանդանոցի մէջ, հիւանդներով, որբերով ու ծերերով շրջապատուած վայրի մը մէջ թաղուելու փափաքը։

Հոգեհանգստեան պաշտօնին ներկայ էին Կիւլպէնկեան և Մանուկեան ամբողջ գերդաստանը, Տէր և Տիկին Կիւլպէնկեան, Գառնիկ էֆ Կիւլպէնկեան և իր քոյրը, Պատրիկ էֆ.ի որդիքը Օրդ. Հերմինէ, Ներսէս և Սերովբէ էֆ. Կիւլպէնկեան, Վարդ էֆ. Պ. Կիւլպէնկեան, Յարութիւն էֆ. Արլանեան, Տէր և Տիկին Բարսեղ էֆ. Մանուկեան, Տէր և Տիկին Մկրտիչ էֆ. Մանուկեան, Տէր և Տիկին Տիգրան էֆ. Մանուկեան, Գրիգոր էֆ. Էվրէնեան, Նշան էֆ. Ղուկասեան, Մկրտիչ էֆ. Մեզպուրեան, Տէր և Տիկին Պողոս էֆ. Քէրէստէճեան, Լեւոն էֆ. Բանիկեան, Կիւլպէնկեան երկու վաճառատանց պաշտօնեաները, եւայլն եւայլն, որոնք եկեղեցիին ներսը ու դուրսը ետք Կիւլպէնկեան դամբարանին վրայ գացին, ուր պատարագիչ Սրբազանը ընկերակցութեամբ Եղնիկ վրդ. Պապաեանի, Դատրգիզի աւագերէց Տ. Կարապետ Ա. քհնյ. Մանտալճեանի, Հիւանդանոցի հոգեւոր հովիւ Վարդան վրդ. Բրօխորոնեանի, Տ. Արիստակէս, Տ. Անանիա, Տ. Եղիշէ քահանաներուն և սարկաւագներու, հոգեհանգստեան պաշտօն կատարեց։

Երգեցողութիւնները չատ ներդաշնակ էին, որուն կը մասնակցէին Սամաթիոյ դպրաց դասը՝ դպրապետութեամբ Տիգրան էֆ. Բէրէստէճեանի և Սերովբէ էֆ. Դաղանճեանի։

«Որ յԱնէիցդը երգեցին յուզիչ շեշտերով հաստատութեան որբուհիները, ուրկէ ետք Լեւոն էֆ. Բանիկեան զեղեցիկ դամբանական մը կարդաց, որուն մէջ կ'ողբար մահը վաղամեռիկ Տիկինին, մինչ անողոք հակադրութիւն, անոր ցաւը և պակասը աւելի՛ խորապէս զգայնելու համար զոգցես, ընութիւնը կը վերակենդանանար և կը հրմուէր թարմ ծաղիկներու փթթումներով և թովաձայն սոխակներու անոյշ դայլայլներով։

Բանիկեան էֆ.էն վերջ դամբանական ուղերձ մը կարդաց նաւ որբուհիներէն Օր. Մաթենիկ Մեսրոպեան, ուր իր ընկերուհիներուն կողմէ կը յայտներ իրենց վրայ այնքան գուրգուրացող Տիկին Վերժինի Կիւլպէնկեանի մահուան գաղափարին վերարթնումին առթիւ, ինչպէս միշտ, իրենց սրտին մէջ յաւէտ ապրող ցաւը։

Որբուհիներուն կողմէ երգուած «Հայր մերոյ»ով մը աւարտեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօնը, ուրկէ ետք ներկաները Սրբազանին հետ առաջնորդուեցան հիւրանոցի շէնքը, ուր իրենց համար սեղան մը սարքուած էր։ Ճաշէն ետք ներկաները խումբ խումբ պըտտեցան Հիւանդանոցի բոլոր յարկերը և սփոփիչ անոյշ խօսքերով մխիթարեցին պատսպարեալները։

Յարութիւն էֆ. Արլանեան գեղակերտ ծաղկեպսակ մը գետնեղց Տիկին Վերժինի Պ. Կիւլպէնկեանի գերեզմանին վրայ։

Այս առթիւ Կիւլպէնկեաններուն կողմէ հոգեհաց մըն ալ տրուեցաւ բոլոր պատսպարեալներուն, ինչպէս նաև հաւով Ֆրունի մէջ խորովուած բիլաւ, եասք գաւայիցի, Ճաշի նարինջներ, չաքար, եւն.։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ազնուաշուք Տեարք Սարգիս Մանուկեան սրտիցի իրենց յաւէտ ողբալի քրոջ Տիկին Վերժին Պ. Կիւլպէնկեանի մահուան տարելիցի պատարագին առթիւ տասնեւհինգ (15) օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս։

(ԿՆԻԹ)

ՀՐԱՀԱՆԳ
ԱՒԱՐՏԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹԵԱՆՑ ՏԱՐԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՐԶԱԴՈՒՈՅՆ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆԱՑ

Կազմ. Կանոնագրի Իբ. յօդուածով սահմանուած տարրական քննութեանց ուսանողաց անունները ներկայացնելու նպատակաւ, կոչը. Վարչութեան Ուսումն. Խորհուրդը հետեւեալ հրահանգը պատրաստած և գործադրութեան դրած է արտօնութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Յօդուած 1.— Իւրաքանչիւր տարի քննութեան նիւթերը մինչեւ 30 հարցումներու մէջ ամփոփելու աշխատութիւնը ամէն տարի կը յանձնուի նոյն ճիւղէն կարողագոյն ուսուցչի մը որ կրթական ծրագիրը նկատի առնելով և կարելւոյն կէտերը միայն ընտրելով հարցարանը կը կազմէ և մինչեւ Զատիկ Ուսումն. Խորհրդոյ կը յանձնէ։

Յօդուած 2.— Ուսումն. Խորհուրդը կը քննէ և ի հարկին կը փոփոխէ հարցումները և անոնցմէ մէկ մէկ օրինակ Զ. դասարան ունեցող վարժարանաց կը հաղորդէ Մայիսի սկիզբը։

Յօդուած 3.— Հարցարանները (ուսողութեան խնդիրներէն զատ) ուսուցչաց և աշակերտաց կը հաղորդուին Մայիս 15ին։

Յօդուած 4.—Քննութեանց համար Յունիսի վերջերը և Յուլիսի սկիզբները երկու շաբթուան մէջտեղ յատուկ օրեր կ'որոշուին և քննութիւնք նիւթերը նոյն օրերու վրայ կը բաժնուին Ուսումն. Խորհրդոյ կարգադրութեամբ, բայց այնպէս որ նախապատրաստութիւն պահանջող և չպահանջող առարկաներ փոխն ի փոխ չարուին։

Յօդուած 5.—Քննութիւնք կը կատարուին իւրաքանչիւր վարժարանի մէջ, ուր բաւական թիւով շրջանաւարտներ կան, բայց սակաւաթիւ աշակերտ ունեցող կամ իրարու շատ մօտակայ եղող վարժարաններուն քննիչները մէկ վարժարանին մէջ կը հաւաքուին Ուսումն. Խորհրդոյ որոշմամբ։

(Շարունակելի)

ԵՐԷՔԱԲԵՐԱԿԱՆ

Տէր,

Պատիւ ունինք ծանուցանել թէ մինչեւ հիմա մեր շարունակած

ՓԻԼԻՊԱՆՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

մականունը, 1 Յունվար 1904է դադրեցուցած և անոր տեղ հաստատած ենք մեր ընտանիքին նախանոր անունով

Մ. Կ. ԱՐԱՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

մականունը։

Յետ այսորիկ մեր երկու վաճառատանց մէջ

52, Զաֆմաֆճիլար

17, Խօրիւճիլեր

այս անուամբ պիտի շարունակենք մեր վաճառականութիւնը, յանձնակատարութիւնք և մանաւանդ մեքենական բանուածի (broderie) վրայ մեր հնարած գործերը՝ ճոխ տեսակներով և գիւրամատչելի գիներով։

Թէլպայի և աթլասի վրայ ծաղիկներ, բալլուի տեսակներ, չէվրէներ, պոզչէներ, բարձի և վերմակի երեսներ, եւն.։

Գաւառներէն եկած յանձնարարութիւնք փութով և ուղղամտութեամբ կը կատարենք։

*** Նաեւ ամէն տեսակ արտեթուղթերու վրայ տեղեկութիւն ունենալով փափաքողներու կրնանք ծանուցանել և բերել տալ, tirageներու նայիլ, եւն., եւն.։

Մ. Կ. ԱՐԱՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՅԱԿՈԲ ԷՖ. ԳՈՒՐԳԷՆ

ԷՆԹԷՌՎԻՈՒ ՄԸ

Մանզումեի Խմբագրութեան կողմէ պաշտօն կը յանձնուի ինծի հնգեռվիու մը ունենալ անուանի գրագէտ և անխոնջ ուսուցիչ Գուրգէն Յակոբ էֆ.ի հետ, որ, ինչպէս Պոլսահայ մամուլը ծանոյց, կաթուած իշեցուցած է ձախ կողին, անցեալ շաբթուընէ ի վեր։

Ուրբաթ, 23 Յունուար

Առաւօտեան ժամը հինգը անցած է արդէն, երբ Բերայէն Օրթագեղ տանող ճամբուն վրայ, կ'ունենամ այն անհամբերութիւնը՝ որ յատուկ է գրեթէ ամէն անոնց, որոնք առաջին անգամ ըլլալով այցելութիւն պիտի տան տեղ մը ուր դեռ ոտք չեն կոխած։

Կարճ առենուն մը մէջ գոյացուած բարեւի փոխանակութենէ մը զատ, թէև բարեկամական ո և է կապ մը չեմ կըրցած ունենալ հիւանդ գրագէտին հետ, սակայն և այնպէս լրագրողի անապատք պարտականութիւնս և իրեն ա'յնքան ծանօթ ու սիրուած անունը՝ գրագիր կուսան ինձ որ փութացնեմ քայլերս դէպի իր տունը՝ որուն Օրթագեղին ո'ր թաղին մէջ ըլլալն ալ չեմ գիտեր։

Դուշակելը դժուար չէ անշուշտ որ առաջին գործս կ'ըլլայ հոն հասնելուս պէս եկեղեցին դիմել ու ժամկոչ աղբարի մը շնորհիւ Գուրգէնեան տունին հասցէն իմանալ։

Ժամկոչը բարի մարդուկ մը,

—Սա քովի փողոցին մէջն է, կ'ըսէ անմիջապէս, մատովը ցուցնելով. առաջինը չէ՛, երկրո'րդը։

Ու պարտէզի մը դռնէն ներս կը մտնեմ։

Տանը դուրսէն կարծես թէ յայտնի կ'ըլլայ հիւանդի մը գոյութիւնը, որովհետեւ չշուչ մը անգամ չկայ։

Սանկ թեթեւ մը կը զարնեմ տանը դուռին, որ իսկոյն կը բացուի ու դուռին մաղերով շնորհալի աղջիկ մը կ'ելնէ դէմս։

—Գուրգէն էֆէնտիին տունը ա՞ս է, կը հարցնեմ անմիջապէս, պարզ ձեւակերպութիւն մը կատարած ըլլալու համար, ու օրիորդին վաւերացման վրայ, որ լոկ «այո»է մը կը բաղկանայ, այցաքարտս կը յանձնեմ, խնդրելով որ իմաց տայ Գուրգէն էֆ.ին, թէ տեսակցութիւն մը ունենալ կ'ուզեմ իրեն հետ։

Օրիորդը որ Միջագիւղեան ազնուապետականութեան մը հովը ունի իր դէմքին վրայ,

—Խնդրեմ քիչ մը հանգիստ առէք հոս, կ'ըսէ, սենեակ մը առաջնորդելով զիս, ու կը մտնէ քովի սենեակը։

Տխուր դէմքով կին մը կայ հոն ուր կը նստիմ։ Հիւանդին վրայ կարգ մը հարցումներ կ'ընեմ ու ցաւագին կսկծանքով մը կը պատասխանէ ինծի ան՝ բժիշկներուն յայտնած նպաստաւոր պատասխաններուն վրայ քիչ մը սիրտ առածի շարժումներով։

Այցաքարտս կարդացած է հիւանդը հիմա՝ ու լուր կուգայ որ մտնեմ իր սենեակը... պայմանաւ որ «եթէ կարելի է, քիչ մը քի'չ խօսուի հիւանդին քով։»

Ու կը խորհիմ թէ Գուրգէն էֆ.ն որ այնչափ շատ կը սիրէ չա՛տ խօսիլ, ստիպուած է հիմա քի'չխօսելու և քի'չ խօսք մտիկ ընելու։

Այս երկվայրկենի մտածումով կը մտնեմ սակայն քովի սենեակին մէջ, ուր անմիջապէս աչքիս կը զարնէ մէջտեղը փռուած անկողնին մէջէն, հրմատակից գլուխը վաղեմի գրաբարագէտին որ ծածկուած է սեւէն աւելի ճերմակ ձիւն մաղերով։

Սենեակը իր չքնաղ պարզութեանը մէջ խորհրդաւոր երեւոյթ մը առած է։ Անկիւնը մերկ մահճակալ մը պարապ կը կենայ, հիւանդը իր մէջ առնելու սպասումով։ Անկողնին անարին վերեւ, պատին վրայ մեծադիր պատկերը կայ հիւանդ պառկողին, ու ճիշդ դիմացը Օսմ. կառավարութեան կողմէ իրեն շնորհուած պատուանշանին Պէրաթը, ոսկեզօծ շրջանակի մէջ առնուած։

Աչ ու ձախ պատերուն վրայ գեղարուեստական քանի մը նկարներ, որոնք կը ցուցնեն թէ, Յակոբ էֆ. Գուրգէն ո'րքան դրականութեան նոյնքան ալ գեղարուեստի մարդ է։ Եւ չէ՞ մի որ արդէն այդ երկուքն ալ զերբար կը լրացնեն։

Զեռքի թեթեւ սեղմումէ մը ետք, ուրկէ վերջ ջանք մը կ'ընէ հիւանդը Օրիորդին աչակցութիւնով, նստելու անկողնին մէջ, Մանզումեի Տնօրէն՝ Յովհաննէս Գայսերեան էֆ.ին և մեր օրերուն խմբագրապետ Քասիմին բարեւներն ու ցաւակցութիւնները յայտնեմ իրեն։

—Շնորհակալ եմ, կ'ըսէ անուշ և հատիկ հատիկ ձայներով, լրագիր կարդալու հրաման չունիմ, բայց լուր աուին թէ՝ ամէնքն ալ ցաւակցական տողեր գրեր են ինծի համար... շնորհակալ եմ...

—Ինչո՞ւ չի գրենք Գուրգէն էֆ., մեր պարտականութիւնն է, կ'ըսեմ։ ու կը մտածեմ որ օր առաջ աղէկնայ, և ինչպէս բժիշկները կը յուսան, նորէն իր գործերուն սկսի։

—Բժիշկներուն վրայ հաւատք չունիմ, կ'ըսէ,—ամէն հիւանդներու յաւիտենական յանկերգը,— ինչ և այնպէս բարեկամ բժիշկներս, մանաւանդ տոքթ. Թորգոմեանն ու ուրիշ մը լաւ դարմանեցին։

Կը դիտեմ որ Գուրգէն էֆ.ն իր հիւանդ վիճակին մէջ բնաւ չէ փոխուած։ Իր լայն ճակատը, պզտիկ աչքերը, դէմքին բովանդակ համակրելիութիւնը, և առողջական ընդհանուր վիճակը նոյնն են գրեթէ։ Մուշտակը կոնակն և ուսերն ի վար ձըգուած՝ գեղեցիկ և մաքուր հիւանդի մը կերպարանքը ունի ան հիմա, որ հակառակ հիւանդներու յատուկ եղող սովորութեան մը, երբե՛ք բծախընդրութիւն ըսուած բանը չի մատներ։

—Կաթուածը հոս տունին մէջ պատահեցաւ, կը հարցնեմ ջանք մը ընելով ամէն անգամ քի՛չ խօսելու։

—Ո՛չ, կը յարէ անմիջապէս, Փօրթուգալ փաշային տունը դասեր էի, հոն դասիս միջոցին առաջին կաթուածը ինձաւ, յետոյ անցաւ, տունն եկայ, բան մը չունէի, անձնական նամակ մը գրեցի, այդ նամակին վրայ երկրորդ կաթուած մը, այն ալ անցաւ, երրորդ մը եւս, և հիմա այս վիճակին մէջն եմ։

Եւ ամբողջ ձախ կողմը ցուցնելով սանկ կէս մը հազիւ թեւը կրնայ վեր առնել։

—Բժիշկները նամակէն եղաւ ըսին, իբրեւ թէ չէ՞ գրէի, կը շարունակէ։

—Ի՞նչ կ'ըսէք, հայր, կը ձայնէ անդիէն Օրիորդը՝ որ ոտքի վրայ իր հօրը հրամաններուն պատրաստ կը կենայ, պիտի ըլլայ եղեր, եղաւ, նամակը ինչ ազդեցութիւն ունի։

—Այսօր առաջին անգամը ըլլալով մանճակալը պիտի հանեն զիս կ'ըսէ շարունակելով իր խօսքը, ա՛յքովը իրմէ քիչ անդին նստող Աղապէյ աղային երեսը նայելով, կարծես հաստատել ուզելու համար ըսածը։

Ու ինչպէս շատ անգամ կը պատահի, պահ մը լռութիւն կը տիրէ դարձեալ և ծուխի ամպեր թեթեւ ու հեղուկ կը բարձրանան դէպ ի վեր միսթիք խորհրդաւորութիւն մը տալով սենեակին։

Այս անգամուան լռութիւնը ինքն է դարձեալ խղդը, մինչ ես կը խորհիմ թէ կարծ պիտի կապուէր տեսակցութիւնը։

—Այս չունը տեսա՞ր, կ'ըսէ, շատ հաւատարիմ է, անունը Պիժու է, հիւանդ ըլլալէս ի վեր, երբէք քովէս չի զատուիր, մի վախնաք, ձեզի պէս հագուած մարդ տեսնայ նէ բան մը չըներ, բայց եթէ ծալարով տեսնայ, ան տունը չեմ խառնուիր։ իսկ կատու մը ունիմ որ ամէն օր տուն մտնելուս անմիջապէս դիմացս կ'ելնէր ու շուրջս կը դառնար, հիմա որ անկողնին եմ, բնաւ քովս չի գար։

—Ապերա՛խաթ, կ'ըսեմ ընդմիջելով,

—Ապերա՞խտ պիտի ըսենք, թէ՝ զիս չափազանց սիրելուն համար է որ ցաւէն չի կրնար քովս գալ կ'ըսէ Գուրգէն, իր ձայնին մէջ ցաւի չեղտ մը դնելով։

Ու խօսակցութիւնը նորէն կը դառնայ,

—Բասիմ էֆէնտին ինչպէս է կը հարցնէ,

—Ինչպէս ըլլայ, կ'ըսեմ, կ'աշխատի, չը մոռնալով սակայն մաքալա՝ «Կնճռոտ Հանգոյցը կը լուծէ կոր» ըսել։

—Օր մը չը կրցայ գալ, կ'ըսէ, խմբագրատուն, Յովհաննէս էֆէնտիին հետ Փանոսեանին պիտի երթայինք, չեղաւ, աղէ՛կ բարեկամս էր։

—Արդէն շա՜տ բարեկամներ ունիք Գուրգէն էֆէնտի, չատեր մեզի կը հարցնեն թէ Գուրգէն էֆէնտին ինչպէս է։ Անցեալ օր Բասիմը խորհեցաւ ձեր լուսանկարով զարդարել Մանզումեն, ու եթէ հաճութիւն կուտաք, պիտի խնդրէի որ պատկերիդ յանձնէիք ինծի։

—Կը խծբծե՞ն եղբայր, կը խծբծե՞ն...չի նայի՛ք, տակաւին վերջին անգամ Պաստրիարքարանի մէջ խօսած առնախօսութեանս առթիւ մէկը երկար բարակ յօդուած մը գրեր էր, «Ի՞նչ խօսեցաւ»ը չեն ըներ, «ինչո՞ւ խօսեցաւ»ը կ'ըսեն։

—Լրագրութեան մէջ ատանկ բաներ կը պատահին Գուրգէն էֆէնտի, ատանկ բաներէ վիրաւորուելու չէք, գո՛ւք մտնաւանդ։

—Մեր գրողները fոիիիf չեն գիտեր, չեն գիտեր։

—Հիմա ա՛դ խօսքերուն տեղը չէ հա՛յր, կը ձայնէ յանկարծ Օրիորդը, վախնալով որ մի դուցէ հիւանդը բարկանայ։

Ու այդ վայրկենին ընտանեկան կեանքի յուզիչ դրուագ մը կ'ուրուագծուի սենեկին մէջ. պզտիկ միջադէպ մը՝ որ անդամ մըն ալ երեւան կը բերէ թէ զուտակ մը ի՛նչ անսահման գուրգուրանք կ'ունենայ ծնողքի մը հանդէպ, երբ հիւանդ է ան, մա՛նաւանդ։

Գուրգէն էֆէնտի աղջկանը սիրոը չի վիրաւորելու համար թերեւս՝ խօսքը կը դարձնէ նորէն, ու

—Պատրիարք Սրբազանը այսօր Ուսումնական Խորհուրդին պիտի գար... Եւ,

—Ռուսեւճարն պատերազմը ի՞նչ եղաւ։

—Դլուխս ուռեցնելէ զատ բան մը եղած չունի հիմակուհիմա, կ'ըսեմ։

Ու ա՛լ կ'զգամ թէ չատ երկար տեւած է արդէն հիւանդի ու պէտք է վերջ մը տալ անոր։

—Խնդրեմ, պատկերը, կ'ըսեմ նորէն ու վերջապէս կը յաջողիմ ձեռք ձգել զայն որ կը տեսնուի այսօր Մանզումեի առաջին էջին մէջ։

Անգամ մը որ պատկերը գրպանս է, ոտքի կ'ելնեմ ալ, ու կրկին անգամ Մանզումեին ներմ ցաւակցութիւններուն հետ առողջութեան մաղթանքներն ալ կրկնելով, կը բամնուիմ քովէն անոր՝ որ Հայ Մատենագրութեան անխոնջ վաստակաւորներէն մէկը եղած է իր հասցուցած բազմաթիւ աշակերտներով և աշակերտուհիներով, իբրեւ Ուսումն. Խորհուրդի անդամ, կարեւոր աշակցութիւն մը ունեցած է մեր թաղային վարժարաններուն զարգացման գործին մէջ, ու իբրեւ առենախօս՝ Պատրիարքարանի ժողովներուն մէջ, ցոյց տուած է իր եռանդն ու կորովը, հակառակ իր բեղուն տարիքին։

Գուրգէն էֆ. խորապէս զգածուած Մանզումեի կողմէ իրեն նկատմամբ եղած այս համակրական վերաբերումին,

—Վերաբերում զոր Պոլսահայ մամուլին մէջ առաջին անգամ ցոյց կը տրուէր կրկին կրկին շնորհակալութիւն կը յայտնէ, խնդրելով որ իր յարգանքները յայտնեմ Տնօրէնին և Խմբագրական մարմնոյն։

Վ.Ա.ՀԱՆ ԹՕՇԻԿԵԱՆ

Գ. Ե. Յակոբ Գուրգէն էֆ.ի հիւանդութեան մէջոցին, առաջին օրերուն այցելած են բազմաթիւ եկեղեցական և աշխարհական համակիրներ, գրագէտներ, ուսուցիչներ, բժիշկներ, ժողովականներ, սաներ, սանուհիներ, որոնց մէջ յիշենք մասնաւորաբար Կրօն. Ժողովին երկու ատենապետները Դեր. Տ. Գրիգորիս Ս. Աղքեպս. Յովհաննէսեան և Տ. Վահրամ Ս. Արքեպս. Մանկունի։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր 'կողմէ Ուսումն. Խորհրդոյ քարտուղար Գառնիկ էֆ. Հայկեան և Ուսումն. Խորհուրդին կողմէ Տօքթ. Թորգոմեան և ուրիշներ։

Բժիշկներուն վկայութեանը համեմատ, յուսալի է որ համակրելի Ուսուցիչը քանի մը շաբաթէն պիտի կրնայ ապաքինիլ ու սկսիլ իր դասախօսութիւններուն, եթէ երբե՛ք բժշկական պատուէրներ,—ինչպէս կ'ըսէ ինք,—որոյեալ չափ մը չի դնեն իր աշխատութիւններուն։ Վ. Թ.

ԹԷՎԱՖԻՀԱԹ

Գասթէմունի վիլայէթի տախիլինտէ Տիւզէմ գաղասը գայմագամլըղը Հէյմանա գաղասը գայմագամը իղղէթլու Թէվֆիզ պէյ է։

Էնգարէ վիլայէթի տախիլինտէ Հէյմանա գաղասը գայմագամլըղը Հէրազ գաղասը գայմագամը իղղէթլու Հաճի Իպրահիմ Վասֆը էֆէնտիյէ Թէվֆիզ պույրուլմուշ տրը։

ՆԵՐՔԻՆ

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Սելանիկի թերթերը հետեւեալը կը գրեն.— Բ. օր Սկիւպէն եկած կառախումբին մէջ կար մէկը, որ ինքզինքը Ա. Լեքսիս Խրիսթօ կը կոչէր։ Ոստիկան Վայիս էֆ., որ այդ օր երկաթուղիներուն կը հսկէր, կասկածեցաւ թէ Գուլկար խռովարարներու պէտ մըն էր ան, քանի որ լուսանկարը տեսած էր։ Հետեւեցաւ ճամբորդին որ Սելանիկ իջաւ. ուր Վայիս էֆ. զայն ձերբակալել տուաւ։ Ձերբակալեալին վրայէն զանազան անուններով քանի մը անցագիրներ գտնուեցան, հարցաքննութեան մէջ ըսաւ թէ ինք Բելլէբէսի Քօսթա Արսօֆ անուն խռովարարապետն է և մասնակցած է Կայս. կառավարութեան դէմ ըմբոստական ձեռնարկներու։

—Այնորոյզ գայմագամ Բահմի պէյի ձեռք առած փութկոտ միջոցներուն շնորհիւ, Տաֆնի-Բարիէթի ճամբուն վրայ աւազակող տասնեակ մը պուլկար աւազակները ձերբակալուեցան։

—Սելանիկի բացառիկ դատարանը դատեց Սրբրօ Սուրուճիֆ անուն անձը, որուն վաճառատունէն պայթուցիկ նիւթեր գտնուած էին։ Դատարանը մեղադրութեան փաստերը անբաւական նկատելով ազատ արձակեց զայն։

—Աւազակներու հետ ընդհարման միջոցին վիրաւորուած և Համիտիյէ Հիւանդանոցին մէջ դարմանուող 3 սպաներ, 10ական ոսկիի նուէրի մը արժանացան Կայս. Իրատէի մը համաձայն։

—Վեհ. Սուլթանը Ինթիխարի չքաղաքացիներ շնորհեց այն սպաներուն և զինուորներուն որոնք անցածներու Սելանիկի Կարտաբոր գիւղին մօտ, աւազակները հալածած էին։

—6500 վերմակ պիտի ղրկուի քանի մը օրէն, Բ. զօրաբանակին։

—Ռումէլիի արկածեալներուն համար Այնորոյզ 20 վանականները հանգանակութիւն մը կատարելով 240 ոսկիի գումար մը ղրկած են Ցունաց Պատրիարքարանին։

—Ընդհ. քննիչը քննեց Սելանիկի մաքսատան գործառնութիւնները և գործերուն արագ կատարման համար հրամաններ տուաւ պաշտօնեաներուն կանուխ գալ և եռանդով աշխատիլ։

ԳՈՆԻԱ-ԷՐԷՅԼԻ ԳԻԾԸ.— Նախաբարաց Խորհուրդին որոշումով, Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Գոնիա-Էրէյլի գիծին շինութեան տարեկան ծախքին համար պատրաստուած պայմանագիրին մէջ յօդուած մը աւելցուի և ծանուցագիրները ըստ այնմ փոխուին։

—Նոյն գիծին շինութեան քարտէսները կայս. կառավարութեան յանձնուեցաւ վաւերացուելու համար։

—Գոնիա-Էրէյլի գիծին նախնական հատատութեան համար բերուող շրջելաժէսները եւայլն մաքսէ զերծ պիտի մնան։

ՈՍՏԻԿԱՆԱԿԱՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ և կանոնագրին փոփոխութեան համար յանձնաժողով մը կազմուած էր Բերայի կառավարիչ Համտի պէյի նախագահութեամբ։ Լ. Հերալs կ'ըսէ թէ, այդ յանձնաժողովը միւնոյն ատեն պիտի ճշդէ ոստիկաններու պաշտօնավարութիւնները և անկարողները պիտի դադրեցնէ։

ՊԱՐՍԻԿ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ Առուած և Արեւ պատուանշանին Բ. կարգը տուած էր Էրզրումի կուսակալութեան թարգման Միքայէլ էֆ.ի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնեց նոյն պատուանշանին գործածութիւնը։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ նախարարութիւնը շրջաբերական գիր մը գրեց ամէն կողմ, ծանուցանելով որ մեծ հոգ տարուի կամուրջներու և խճուղիներու շինութեան, ինչպէս նաև ճամբաներու տուրքերուն գանձման, և արդիւնքը տեղեկագրուի մաս առ մաս։

ՓՐՈՒԲԻ զինագործարանին յանձնարարուած թնդանօթներուն վերջին մասին շինութիւններն ալ աւարտած են։

ԱՆՇՈՒԽ ՎԱՌՕՏ.—Դերմանիոյ մէկ գործարանին յանձնարարուած անծուխ վառօդները ստանալու համար հոն գացող Օսմ. սպաները Պոլիս դարձան։

ՊԱՐՏՔԻՆ ՄԻԱՑՄԱՆ հետեւանքով Հանր. Պարտքի վարչութեան գործառնութիւնները տարբեր ձեւ մը ստացան։ Այսպէս, Նոյն Վարչութեան Ա. վեցամսեայ հաշիւները Եշմտական նախարարութեան յանձնուեցաւ։

ՊՈՒԿԱՐԻԱ. — Պօրիս իշխանին ծննդեան 10րդ տարեդարձին առթիւ, Վիլհէլմ Կայսր Կարմիր Արծիւ պատուանշանին մեծ խաչը նուիրեց անոր, համակրական հեռագիրով մը։ Ցէրմանական իշխան, հեռագիրով, իր ջերմ շնորհակալիքը յայտնեց զերման Կայսեր, իր զաւակին նկատմամբ ցոյց տուած այս բարձր համակրանքին համար։

ԶԿՆԱԲՈՒԾՈՒԹԻՒՆ. — Պոլսոյ Ա. ռեւտրական Սենեակին թերթը կը գրէ.—

Գրեթէ ոչնչութեան դատապարտուած ճարտարարուեստ մը, ներմանրուծութիւնը, շնորհիւ Կայս. Կառավարութեան և Հանր. Պարտքի վարչութեան մեծամեծ առաջադիմութիւն մը ստացաւ վերջին 15 տարիներուն մէջ։ Այսպէս երբ ակնարկ մը նետենք ծրկնորսութեան վրայ, պիտի տեսնենք թէ անոր հասոյթները տակաւ աւելնալու վրայ են։ Այս հասոյթները աւելի տեւական և ճոխ պիտի ըլլան, երբ մեր ծովերուն և գետերուն ձուկերը բազմացնելու միջոցներ տնօրինուին։ Մեր գետերը շատ առատ են ձուկերով. սակայն զանոնք որսալու միջոցները թերի են. մանաւանդ Անատոլուի խորերը ձկնորսութեան այնպիսի դրութիւն մը կայ որ կը վնասէ ձուկերուն ածման։ Քանի մը օտար երկիրներու մէջ միջոցներ ի գործ դրուած են ձուկերը շատացնելու, և անշուշտ եռապատիկը օգուտ պիտի քաղեն անկէց։ Մեզի համար մեծամեծ զոհողութեանց պէտք չկայ առոր համար, միայն որսացուած ձուկերուն վնասումը ապահովելը կը բաւէ. Այս ալ դժուար չէ, քանի որ անուշ ջուրի ձուկերուն համար ա՛յնքան խնդրանք կայ թէ՝ հոս և թէ Եւրոպա։ Փոխադրութեանց պիտի նըպաստեն Անատոլուի երկաթուղին, ինչպէս նաեւ շինուելու վրայ եղող Պաղտատի գիծը։ Ձուկերը շատցնելու համար ալ դժուարութիւններ չկան. կը բաւէ փոքր ձուկեր արձակել գետերուն մէջ, մեծ ձուկեր որսալու համար։ Այս միջոցներով, Օսմ. երկրին եղած առեւտրական շահը անուրանալի է։ Մաքսային վիճակագրութեան մը նայելով Թուրքիա տարին 100,000 ոսկիի ձուկ կ'արտածէ, իսկ Եւրոպայէ կը ներածէ 50,000 ոսկիի չոր կամ աղած ձուկ։ Առաջարկուած միջոցներով ո'չ միայն արտածութիւնը մեծ յաւելումներ պիտի կրէ, այլ ներածումները պիտի դադրին, քանի որ արդէն ամենամէ աղէկները կը մատակարարեն Անատոլուի և Ռումէլիի գետերը։

ԱՐՄՏԻՐՆԵՐՈՒ փոխադրութեան համար, Անատոլուի երկաթուղիի ընկերութիւնը հաւաներ է զեղչ մը ընել փոխադրողէքին վրայ։

ՇԻՐՔԷԹԻ նոր նաւամատոյցները ո և է առաւելութիւն չունենալով հիներէն, և ընդհակառակը անոնցմէ նեղ ըլլալով, ձեւնհաս պաշտօնարանը որոշեց զանազան միջոցներ ի գործ դնել, կամրջակներ շինել եւայլն, ժողովուրդին դիւրութեան համար։

—Իպտամ, խօսելով Շիրքէթի գնելիք նոր չոգենաւերուն վրայ, կ'առաջարկէ կառաբարձ չոգենաւ մը դնել, Վոսֆորի մէջ երթեւեկելու և փոխադրութեանց համար։

ՊԱՐՍԻՑ ԾՈՑԻՆ պարսկական ներքինիներու ժամանումները բժշկական քննութեան և հականեխումներու պիտի ենթարկուին։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԷՆԿԻՒՐԻԻ ՀՐԴԵՀԸ

Շաբաթ օր գրած էինք թէ մեծ հրդեհ մը ծագած էր Էնկիւրիի մէջ։ Հրդեհը Եշ. գիշեր ժամը 8ին սկսած է Հիսար Էօնիւ թաղին մէջ, Ֆրէնքրոյ վարժարանին ուսուցիչներուն բնակած տունէն, և անմիջապէս տարածուած է որովհետեւ հով կար և չէնքերը խիտ և փայտաշէն էին։ Ամբողջ Հիսար Էօնիւ թաղը հրոյ ճարակ եղած է։ 24 Տուն ամբողջովին և 13 տուն մասնամբ այրեցան։ Շուկային խանութներէն ալ այրածներ կան, հրդեհին առաջքը առնելու համար գերմարդկային ճիգեր եղան, Իսկիշէհիրէն ջրհաններ տարուեցան, սակայն հետեւեալ օրը ժամը 7ին հազիւ կարելի եղաւ բոցերը մարել։ Այրածներուն մէջ կան նաեւ Ֆրէնքերու վարժարանը, ֆրանսական և անգլիական հիւպատոսներուն տունները եւայլն։ Մասնաւոր հեռագիրներ կ'ըսեն թէ այրած չէնքերուն թիւը 50էն աւելի է։ Հնդհ. վնասը 6-7000 ոսկի կը հայուուի, որուն կէսը ապահովագրական ընկերութիւնները կը վճարեն։

⁂ Պայբուռտի (Այտրն) մէջ անցած Գ. գիշեր հրդեհ ծագեցաւ, և հրոյ ճարակ եղաւ Արկիրօրլը եղբարց ալիւրի և ձիթախդի զտման գործարանները։ Շնորհիւ ջանքերու, ցորենի և բամպակի մթերանոցները ազատուեցան։

⁂ Պարթընի մէջ հրդեհ ծագեցաւ և երկու Յոյներու տուներ այրեցան։

ԲՕԼՕԼԵԱՆ ԵՒ ՋԱՐԻՖԵԱՆ տնանկութեան քննչական վաւերացուց ծովային առեւտր. դատարանը։

ԱՑՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ, 7 Փետր.—Թոքիչէն կը հաղորդեն թէ Ռուսիոյ և Ճապոնի միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւնները խզուած են։ Բեթերսպուրկի ճարտարան դեսպանը հրաման ստացած է մեկնիլ Ռուսիայէն։

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ

ԱՌ Ա.ԶԱՅԻՆ ՄԱՍ

Ժ.Դ.

Սավարի խաղին չէր մասնակցէր, մինակ կը դիտէր. իր ձեռքին մէջ ոսկիներ բռնած էր և երբ սեղանին վրայ դնել կը պտրաստուէր, յանկարծ կը կենար։ «Ի՞նչ պէտք, կ'ըսէր կարծես իր ուժատած նայուածքը, ինծի ի՞նչ պէտք՝ չահիլ կամ կորնցնել. ի՞նչ առաւելութիւն պիտի ունենամ քանի մը ոսկի աւելի ունենալով։

—Ներեցէք պարո՛ն, ըսաւ, գաղտնի ոստիկանը Վիպէռ, անոր մօտենալով և խօսելով իտալախառն ծանօթ շեշտովը. —Շա՛տ շնորհակալ եմ, ուրեմն կը՛ընդունիս սա կիներուն քով և քանի մը պանքնոտս վանդել, առանց այլմտնդակ երեւելու,

—Օհ, ատոր գալով, ներեցէք որ ըսեմ թէ, այդ կիներուն համար երբեք տարօրինակութիւն չկայ պանքնոտներ վանդելուն մէջ։

—Իրա՞ւ, գուցէ իսկ կը սիրեն այնպիսիներ, չէ՞, յարեց Վիպէռ կարելի եղածին չափ անմիտ ժպիտ մը ձեւացնելով։

—Կը պաշտեն իսկ, յարեց Սավարի։

Երիտասարդը զնաց չբմինէին վրայ դրուած դէպ մը խաղաթուղթերը առաւ և եկաւ Վիպէռի քով, որ ոտքի վրայ կեցած էր, սեղանին մօտ։

—Եթէ կը փափաքիք սկսինք, յարեց։

—Աղէկ չպիտի՞ ըլլար թէորը նըստէինք աս գործնական դասովը պարապելու համար, հարցուց ոստիկանը։

—Ի՞նչպէս որ կ'ուզէք, ահա ա՛թոռնը։

—Բան մը կայ սակայն, մինակս չեմ։

—Իրա՞ւ։

—Այո՛, հետս կին մը կայ, հայրենակից մը, ան ալ պիտի ուրախանայ այս փոքր դասէն օգտուելով, և եթէ կը հաճիք...

—Ո՞ւր է այդ կինը։

—Անդին նստած է։ Մարդ չի ճանչնար, աղուոր ֆրանսերէն չի կրնար խօսիլ և շատ քաշուող է։

Առաջին անգամն էր որ Սավարիին ակնարկը Ճիւլիանին կը հանդիպէր։

Մօրիս Վիտալի կինը քաղաքեցիներէ դիմադրեց այս առաջին ընդհարումին. յուզումը չմատնեց։ Ատկէ զատ, Վիպէռ խոհեմութեան համար արագորէն Ճիւլիանին մօտեցաւ և Սավարիին ներկայացուց զայն։

—Հոս օտարական ենք, աւելցուց ոստիկանը՝ խօսքը Սավարիին ուղղելով. եթէ տիկին տ'Էռմօն հաճութիւնը չունենար մեզի հրաւիրելու այս սիրուն համախմբումին, չպիտի գիտնայինք թէ, ինչպէս անցընէինք գիշերը։ Ահ, Բարիզը հրաշալի է, բայց անապատէ տարբերութիւն չունենար, երբ մէկը մեզի պէս, մարդ չճանչնար հոն։

Յետոյ յանկարծ կեցաւ և ըսաւ.

—Անշուշտ կը ներէք, պարո՛ն, իմ իտալական հնչումներուս։ Հաւանաբար գիս մտիկ ընելէ աւելի ուրիշ գործեր ունիք հոս և եթէ հաճիք իմ պզտիկ դասս տալ, ա՛լ կրնաք վերջացուցած նկատել տուած ձանձրութիւնս։ Սիրելի բարեկամուհիս, աւելցուց, Ճիւլիանին դառնալով, պարոնը շատ բարի է և պագարան պիտի սորվեցնէ մեզի։ Գիտէք թէ ինչ է պագարան, այն թըղթախաղը, որ խնդրոյ առարկայ եղաւ անցած տարի Նաբօլիի մէջ։ Կ'երեւայ որ բաւական կարեւոր գումարներ կը կորսուին տոր մէջ։ Աւելի՛ աղէկ, մենք ալ պիտի կորսնցնենք։

Սավարի Վիպէռին դէմը, Ճիւլիանին քով նստաւ քանաբէին վրայ և սկսաւ խօստացուած դասը։

Նո՛ր աւարտած էր, երբ խաղի անդիի սեղանէն մէկը հրաւէր կարդաց տասը ոսկիի խաղ մը դարձնելու։

Ոստիկանը դատուեցաւ Սավարիէն ու տիկին Վիտալէն և մօտեցաւ սեղանին՝ ուր տեղ բացին իրեն, որովհետեւ դրպանէն կապոյտ կողքով թղթապանակ մը հանած էր, որուն մէջ դրամատոմսեր կը տեսնուէին։ Այս տեսարանը, խաղացող մարդոց և աւելի՛ կիներուն վրայ մեծ ազդեցութիւն մը ըրաւ։ Վիպէռ անմիջապէս այդ միջոցէն օգտուեցաւ ու նստելով քանի մը ոսկի կորսնցուց։ Խաղի սկսելու պատճառը այն էր որ՝ կ'ուզէր կասկած մը չհրաւիրել իր վրայ, մանաւանդ որ ինքզինքը օտարական հարուստ մը ծախելու մէջ չպիտի թերանար։

Թարգմ.

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ

(Շարունակելի)

"ՄԱՆԶՈՒՄԷ,,Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

26 Յունվար 1904 22

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՈՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ 185

ՎԱՅՐԵՆԻՆԵՐՈՒ ՆԱՒՊԵՏԸ

ԱԷՊ

ՀԱՄԲԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԼԵՏԱՓՈՑՔԸ

12

Այս չողչողուն խոստումին վրայ, երկու որսորդներուն պզտիկին, Տիքի սիրտը փայլեցան յանկարծ ու հիացմամբ դիտեց իր ընկերը։

Այս վայրկենին մէկը ներս մտաւ։ Ի տես անոր լռութիւն մը տիրեց, բաղդախնդիրները ոտքի ելան և կարգով յարգանքի կեցան։

Այս մարդը պահ մը անշարժ մնաց սեմին վրայ, յետոյ նայուածք մը նետեց հոն գտնուողներուն և ուղղուեցաւ դէպի այն երկու որսորդները որոնց վրայ խօսեցանք։

Այս մարդը կրօնաւորի հագուստ կը կրէր։

Բաղդախնդիրներուն մէջ անցաւ առնիկա, աջ ու ձախ ներկայացնելով իր ձեռքերը զոր համբուրեցին խոնարհելով։

Երկու որսորդներուն քով հասած միջոցին, եռի դարձաւ։

—Շարունակեցէք ձեր խաղերը, արդաքս, բաւ հոն գտնուողներուն։ Իմ ներկայութիւնս թող չի վրդովէ ձեր հաճոյքները, քանի մը վայրկեան պիտի խօսիմ այս երկու ձիաւորներուն հետ։

Բաղդախնդիրները կրկնել չտուին անգամ մը ալ անոր ըսածը, իբենց տեղերը գրաւեցին նորէն և դարձեալ աղմուկն ու ձայները առաջուան պէս սկսան ողողել մթնոլորտը։

Կրօնաւորը ժպտեցաւ, ու նստաւ երկու որսորդներուն միջև։

Երբ նստած էր ալ, Հառուի անոր գաւաթ մը ըմպելի հրամցուց և ծխախոտ տուաւ։

Կրօնաւորը, առանց դիտողութեան սիկառ մը պլորեց, վառեց զայն, առաւ գաւաթը, մէկ ումպով լմնցուց և յետոյ

—Ճշդապահ էք, ըսաւ։

—Ժամէ մը ի վեր ձեզի կ'սպասենք, դիտել տուաւ Տիք։

— Ցաւիտենականութեան հանդէպ ժամ մը ի՞նչ կարեւորութիւն ունի, ըսաւ կրօնաւորը։

—Ժամանակ չի կորնցնենք ալ, յարեց Հառուի, ի՞նչ պիտի առաջարկէք մեզի։

Կրօնաւորը կասկածոտ ակնարկ մը նետեց շուրջը, և ձայնը պզտիկցնելով,

—Բանի մը օրէն ձեզի կրնամ հաղորդել, ըսաւ։

—Ի՞նչ բանի վրայ կը խօսիք, յարեց Տիք։

—Աստուած իմ, յարեց Կրօնաւորը, ձեզի ընծայած այս հարստութիւնս անձնապէս չի շահագրգռեր զիս։ Եթէ բուռն ջանք մը ունիմ զայն յատկացնելու ինձ, պատճառն այն է որ, առաջին և ո՛չ մէկու կը պատկանի ան եւ երկրորդ, միջոց մը պիտի ըլլայ ան մեղմացնելու ցաւերը այն հազարաւոր անհատներուն զորս յանձնած է ինձ նախախնամութիւնը։

—Լաւ, հայր սուրբ պատասխանեց լրջութեամբ Հառուի, այս մանրամասնութեան վրայ չի ծանրանանք ալ, քանի մը օրէ ի վեր ձեր ըսածին համիմատ, հարուստ մէկը գտած ըլլալու էք։

—Ոչ թէ ես, յարեց կրօնաւորը։

—Ինդիր չէ, կը բաւէ որ գոյութիւն ունի ան, պատասխանեց Տիք։

—Ներեցէք որ յայտնեմ ձեզի թէ այս խնդիրը չատ կարեւորութիւն ունի։ Ասանկ գիւտի մը պատասխանատուութիւնը չեմ ուզեր վրաս առնել։ Եթէ, ինչպէս կը կարծեմ, այդ հարստութիւնը փնտռելու ելնեն, անիկա կրնայ քաշքըշել շատ մը անձերու մահը։

—Շատ լաւ, ուրեմն կուզէք առիթէն օգուտ քաղել։

—Ոչ թէ ինձի համար։

—Գիտեմ, ձեր ծիսականներուն համար, բայց ջանանք վերջացնել ադ, եթէ կարելի է, մեր ժամանակը չափազանց թանկագին է ու պէտք չէ որ պարապ խօսքերով ժամավաճառ ըլլանք։

—Լաւ, յարեց կրօնաւորը

—Էն, ի՞նչպէս պահեցիք ձեր ինքնութիւնը։ Բիչ մը համբերեցէք, պիտի բացատրեմ։

—Ահա թէ ի՞նչ կ'սպասենք ձեզմէ։

—Բայց դուք կը խօստանաք որ...

—Ոչինչ, ընդմիջեց Տիք, մենք ճշմարիտ որսորդներ ենք, մենք սովորութիւն չունինք այսքան դիւրաւ համաձայնելու վճռապէս՝ առանց գիտնալու թէ ի՞նչ կը պահանջեն մեզմէ։

Հառուի գլխու շարժումով մը հաստատեց իր բարեկամին խօսքերը։

Կրօնաւորը ըմպելի մը խմեց և յետոյ քանի մը հատ ալ սիկառ։

—Զեր կամքը թող ըլլայ, ըսաւ, դուք սոսկալի մարդ էք։ Ահա խնդիրը։

—Տեսնենք։

—Ինձ մարդուն մէկը, անապատին մէջ ճամբան մոլորած, Ճկլամի և Բիլուռատոի գետին շրջակայքը, գտնած մը գտած է։ Իր ըսածին նայելով, ոսկին թաղուած է հողին տակ, երկու երեք մղոն վարը, որոնց իւրաքանչիւր խաչէն մարդ կրնայ հարստութիւն մը շինել իրեն։ Գանձերը տեսնալով չլացած այդ մարդը կամքի անռելի զօրութիւն մը ունեցած և դիմադրած է բոլոր այն արգելքներուն որոնք անդադրում ածած են իր առջեւ, և վերջապէս Աստուծոյ օգնութեամբ կրցած է յաղթահարել ամէն արգելքի։

—Շա՛տ աղէկ, ըսաւ Տիք, ըսածներուդ բոլորն ալ երեւութապէս կրնան ճիշդ համարուիլ, բայց ինչո՞ւ, փոխանակ խօսելու մեզի այդ հարստութեան վրայ, զոր մենէ աւելի չէք ճանչնար, հոս չէր բերեր այդ մարդը։ Անիկա մեզի աւելի՛ պիտի կրնար օգնել գանձը փնտռելու հետախուզութեանց առթիւ։

(Շարունակելի)

ՓԱՍՏԱՌԱՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Պոլսոյ առաջնակարգ փաստաբաններու կարգին մէջ, Յարութիւն էֆ. Գայսէրեան նշանակելի տեղ մը կը գրաւէ և հրապարակի վրայ ծանօթ անուն մը ունի, իր տասներկու տարիներու գործունէութեան շնորհիւ։

Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատեր, ըլլայ Շէրիի, Հուգուզի, Թիճարէթի և կամ Ճէզպայի վերաբերեալ և անձնուիրաբար տեղեկութիւններ և լուսաբանութիւններ կուտայ իրեն դիմող ամէն անձի։

Մասնաւոր ընդունակութիւնը ունի առեւտրական կնճռոտ խնդիրներ կարգադրելու և առեւտրական կորուած իրաւունքները վերահաստատելու։

Իր վարձքը միշտ կանխիկէ և նոյն իսկ չատ անգամ խնդիրը իրաւախնամութեամբ վերջացնելու կը ջանայ։

Մասնաւոր գումարի մը փոխարէն տարեկան կամ վեցամեայ միջոցի մը մէջ կը վարէ ո և է անձի մը գաստական գործերը։

Անոնք որ կ'ուզեն ձեռնտաս, կարող, համաձայնող և պատուաւոր փաստաբանի մը հետ գործել, պէտք է դիմեն Պալը Ալի Ճաստեսի, Մուսուլ խան թիւ 22—23—24, առտուան ժամը 3էն 6 և իրիկունը 10էն 12։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ 1853 ՍԵՊՏ. 26ԻՆ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 1,150,030,616 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 387,440,000 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, և այլն։

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել՝ իր կեանքը, կամ ողջոյ ու որբերու համար օժիտ մը, շաբաթական փոքր վճարումներով։ — (միւնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈՒԵՆԱԻ, ԵՐԿԱԲՈՒՂԻՒ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, այլասարիս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեանը ժամանակ, օրինակի համար՝ շաբաթականի փոքր վճարումով մը, այսինքն ՄԷԿ ՖՐԱՆՔՈՎ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարգային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարգային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարգային։

Ընկերութեանս դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ ի Պոլիս.= ՔԱՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԳԱԼԵՆԵԱՆ

Պոլիս Դարբրնոցոլու խան թիւ 45 եւ 45 bis։

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

Պոլիս, Պանչէ Գարու, Պին Պիր Զէֆիտի դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իճատիյէ, Տոդրամաճը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պանչէ Գարու, Պին-Պիր-Զէֆիտին դիմաց։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՆՇԱՆ Գ. ՊԷՊԷՊԷՐԵԱՆԻ

1904 Թուականին

Նախորդ տարիներէն գեղազարդ բովանդակութիւնով մը՝ կը պատրաստուի Քասիմի Իսանագող Լուսաբերեանի, Յ. Պարոնեանի, Յ. Հաճեանի ամէնէն շահեկան ու ամէնէն հեշտաբերաւորժ գրութիւնները։

ԱԿՆՈՒՇ ՍԱՐԱՖ ՄԸ

Ամէնէն զուարճալի ու ամէնէն շատ ծախուած ընդարձակ օրացոյցն է ասիկա։

Կը պարունակէ նաեւ հարիւրաւոր զուարճալիքներ, արհեստական գիտելիքներ, երկրագործական պատարիկներ, առածներ, խիստ գեղեցիկ նորավեպեր, եւայլն։

Հասը 5 դրս. — Գաւառները 6

Հինգ հատ առնողին հատ մը նուէր կը տրուի

ԱԶԴ.— Հայ երիտասարդ մը, կրկնակի յանձնարարուած, տեղական ֆրանսերէնի, անգլերէնի, մանաւանդ գերմաներէնի, կը փնտռէ մնայուն կամ այցելու պաշտօն մը։ Դիմել խմբագրատուն։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԷՐՃԱՅԻ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՅԱՃԱԽՈՐԴԱՑ

ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՀԱՐԷՂԷՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԴԻՄԵՑԷՔ

Պոլիս Ոսկերչաց Շուկայ Մեծ Փողոց, թիւ 13

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած գոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատան գիները անմրցելի են։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ և արծաթեայ գաւազաններ։

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար չաբաթական հարիւրին 5 վճարում

ԿԱՆԽԻԿ ԳՆՈՂԻՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 5 ԶԵՂՉ

Գործածուած գոհարեղէնները եթէ վնասուած չեն % 10 զեղչով եւ կ'առնուին։

Իսկ ապառիկ գնողներէն % 15 զեղչով եւ կ'առնուին։

ՏՕՔԹՈՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

ՀԱՆՐԱՀԱՆՈՒՈՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏ

ԴԱՂԱԴԻԱԿԱՆ, ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՆՆՆԴԱՄԻԶԱՑԻՆ ԱՖՏԵՐՈՒ

ԲԵՐԱ, Մեծ Փողոց թիւ 4 ԱՄԷՆ ՕՐ։

كيميای معدنی

ՔԻՄԻԱՅԻ ՄԱՍՏԷՆԻ

Գրեց

Կայս. Բժշկ. Վարժարանին և Մելքիսի վարժարանին քիմիաբանութեան ուսուցիչ Վ.ՍԵՄ. ՆՇԱՆ ԷՖ. ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ։

Կրթական նախարարութիւնը յանձնարարած է այս գիրքին գործածութիւնը բոլոր Իտաղիէ վարժարաններուն համար։

ԳԻՆ 15 ՂՐՈՒՇ

Պետական վարժարաններու ուսանողներէն զատ անոնք մանաւանդ որ կը փափաքին լիակատար սովորիլ քիմիագիտութիւնը, պէտք է օգտուին այս խիստ դիւրաւուոյց և ընդարձակ գործէն, որ 816 էջերէ կը բաղկանայ։ Վ.Սեմ. Նշան էֆ. Ղուկասեան, արդէն հեղինակաւոր համբաւ մը ունի քիմիագիտութեան մէջ և որուն այս աշխատութիւնն ալ Մէարիֆի կողմէ արժանացած գնահատումը ինքնին ամէնէն մեծ զովեստն է։

Ջերմապէս կը խնդրենք Վսեմ. հեղինակին և կը մաղթենք որ իր բեղուն գրչին արդիւնքը վայելէ Սամ. մատենագրութիւնը։

Անյարմար կը նկատենք աւելի գովեստներ շռայլել այս հմտալից գործին համար որ միակ ուղեցոյցը կրնայ նկատուիլ այն ուսանողներուն համար, որոնք պետական վարժարանները մտնել կ'ուզեն։

Կեդրոնատեղի.—Պալը Այի Ճատէսի 36-38 թիւ, Բարսեղ էֆ. Քէչիանի «Թէֆէյլիւղ» գրատունը։

ՆՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆ

ՄԱՆԱԳԷՏ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ

ԵՒ

ՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

Կ'ուզէք հարսնիքներուդ փայլը աւելցնել, գեղատեսիլ «էֆէ» մը տալ մոմերուն, դիմեցէք ՆՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆԻ։ վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մոմերէ կը վարդարուին նաեւ մեծ խնամով վերջին նորաձեւութեամբ ճաշակաւոր մոմեր, անմրցելի ոճան գիներով։ Կը գտնուին նաեւ հոն հալոի կիրանա, քողք, քողքի սնուկ, զարդարուած կողով, ծաղիկ, փեսաւոր, եւն. եւն. եւն.։

Փութացէ՛ք, հարսնիքի Տէրեր, այցելել անգամ մը Նշան Չամիչեանի հարսանեկան մոմերու հոյակապ վաճառատունը, ուր ոչ միայն ձեր ճաշակը, այլ նաեւ ձեր քսակն ալ գոհացում պիտի գտնէ։

ՄԱԼ ՏԵՂ ՉԵՐԹԱՔ

ՆՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Բամանբօ խանի տակ, թիւ 86

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէճիսէ քեսին (Էճզախանէի Թիւրքիէ) եէվմը քիւսարնան պէրի կէօսթէրտիյի ինթիզամ վէ տրգգաթան վէ իհզար օլընան քեսֆիէի էսվիյէնին խալիսիէթ վէ էհվէնիյէթինէն տօլայը չէհրիմիզին էն միւքէմմէլ էճզախանէսի օլուշ, տիկէրլերինէ նիւմունէի իմիհալ օլմագ չէրէֆինի իպրազ ինթիմ տիր. պու տրգգաթ վէ ինթիմամա մուղամ օլան թէհարէթ վէ նէզաֆէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլերէճէ տօրլ նազարը էհէմմիյէթէ մլընամագ մէվատանն պաղրճաղը տրը. ամմինին միւսէլլէմի վէ տէվիսրը բէմիլէնին տախի մուատատագ օլացէրը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր. պու կիսի պիր թէէսիսատէն պէքլէնիլէլ չու խրտէմաքը միւթահսէնէթէ պիր իլավէի ինսանիյէթ քեսրի օրմագ իւզրէ եէվմը թէէսիսնէն չիմտիէ գատար միւրաճաաթ իսէն պիլիմիւէլ զուէֆայի իսանէկեան մէճմանէն թէտավի ինթրիրիմէք վէ մուալէճաթը լազրմէ տախի քէղա պիլա իւզրէթ. ինթա խիլմէք կիսի ինթիյար օլընան ֆէտաքիրլըգլար նազարը տրգգաթա տլընամագ օլուր իսէ պու էճզախանէնին ինթիհալը մէնֆաաթան գիյասէ էմմճինանէ խրտէքի կիսի պիր ֆիքրը ինսանիյէթբէրվէրի իւզրինէ թէէսիս իսէլմիշ օլաուղը տերէակ թայրին իսէրիյիթ չու թատատա օլընան հիմմէթը մտրուֆիէնէն նայի տիր քի պու էճզախանէ թարիգը թէրազգրատա գաթի տերէճաթ իսէրէ, պու կիւնքի մէրթէկէի ինրաղ էղէմիշ վէ պու եիւզէնէ տէ էրպապը միւրօքատաքրն մէճմունիյէթ վէ էմնիյէթինի վէ աթըպպանքն տախի խօշնուտախնի ճէլպ էղէմիշտիր։

Մէգըբիւր էճզախանէսէ քեսֆիէի իլէլ վէ էմրազատա քեսալը ինթիհասը թամ էղէմիշ մէյմիրը աթըպպա հէր կիւն եվգաթը մուայէնէսէ հազրը պուլուտազլարը կիսի զիւքիւր ու ինսան մախսուս օլմագ իւզրէ տէ մուայէնէխանէլէր մէվճուտ տրը. էճզախանէսէ պուլընան ալէաթ վէ էտէվաթը ֆէնինիյէթինին միւքէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ եէկեսանէ տէնիլմէյէ չայան օլան (թանսիլիսանէ) իսէ ճանիպը հիւքիւմէթը Սէնիյէտէն եվրօքատա տօգուզ սէնէ թահսիլ ինթիրիլտիքէն տօնրա իլէ տէֆա օլարագ քիմիակիր տիբլօմասընը ինրաղ իլէ չէրիմիզէ տվատէթ ինթիմ օլան Մէքթէպը թրպիէ Շահանէ քիմիակիր մուալիմէրինէն Տօքթօր Անմէտ Հիւսէյին պէյին եէտը իգթիտար վէ քիֆայէթինէ թէսլիմ խիլմիշ տիր. մուամիլէյինին ֆէնը թահսիլատէի իգթիտասը պուրատա նասրլ մալիմ իսէ, եվրօքատատա օ տէրէճէ մարուֆ տրը, մուամիլէյէ պէտէը ինսանատա միհթաճը թահսիլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը ինթիմամ իլէ պիթթահիլ աթըպպատա իհղար վէ պինայէն տէլէյ աթըպպայի մուամիլէյհիմին իլէրինի պիր գաթ տահա թէսէրի ինթիմքատ օլատաղը կիսի մէրէ օլան մատէնի նէպաթի հէր նէվ մէվատաղ տախի տուրէթը միւքէմմէլէատ թահսիլ վէ ինղար ինթիմքատ տիր։ 8—8

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԷԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899աս մերի իւլ իհրա էօմիւբ սիկուրթաքը պէտէլի ֆրդ. 19,534,276
» » հանկրն » » » 460,267,208
» » » » բրիմի » » 1,433,965

Էօմիւբ ինվէսթիսի վէ չօճուգլար իչիւն միւթէաթիլ չէրամիթ իլէ սիկուրթա ադամ իսէր։

Ճանկը՝ էօրէն հէր նէվի պիսա վէ էչեա իւզերինէ սիկուրթա ադամ իսէր։

Նէֆիսի էօրէրէն էօրէն մալ, եվրաղզ նազարէտի վէ վարօր սիկուրթալարը գապուլ իսէր։

Հիսսէտարանա՝ 1896աս 18½%, 1897աէ 18%, 1898աէ 18%, 1899աս 16% թէմեթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շերքէթին Պանքէրլերը (Ֆէրասատէթէ Գրէքի Լիմնէ, Անկլօ Աւսթրիական Պանգ, Յօքոհամա Պանգ Նասիոնալ Պէլգիար։

Թարլաբ իչիւն միւսատիս վէ միւթէպէր քէֆալէթի ամէնէթ էրանըլըյոր ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա, Թարթարաբուն խան, Պանք Օթթօման գարշուսընտա

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՑԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER MANIFACTURING Co.

ՍԻՆԿԷՐի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տեւողութեամբ այնքան գնա՝ եւ որ այնքարիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և չքնաղագրեալ է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր՝ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներուն մէջ։

ԲԵՐԱ՝ 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին։ 2. Մեծ փողոց, Կալաթա Սերայի դիմաց։

ԿԱԼԱԹԱ՝ 1. Սինկէր խան, Թիւնէլին եառու։ 2. Թրամվէյի կայարանին դիմաց։

ՊՈԼԻՍ՝ 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։ 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։

ՍԿԻՒՏԱՐ՝ Զարէր պօյր թիւ 120։

ԴԱՍԵՐԸ ԵՒ ՆՈՐՈՂՈՒԹԻՒՆՔ ԶՐԻ

Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի, Բերա, Մեծ փողոց թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիզ Օղլուի տունը։

Եւ օրեցեան զգուշանալու համար մեր նին նամակագրութիւնն ջնջելու է։

ՈՒԷՍԹԴԸՐՆ

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՅՆԵՐՆ ԳԱՐԱԲԸ ՄԱՆԱՖԱԿՏԱԼԻ ԹՈՐՈՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՈՆ

1851Թէ ԹԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸԵ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ԻՆԿԻԼԻՋ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թագմին օլունան զկամնլարին մէճմուք ինպ. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ ադէտ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ » » 1,250,000
Գեամիլէն թէէսիսէ օլունմուշ սերմայէ » » 410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրի ուժումիաթ. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իսթանպոլ, Սուլթան Համամ, Գաթրրը օղլու խան Ն՝ 43։

Թարլաբատա իչկիւզար վէ միւթէպէր սէնէթէլէր տրանըլմագա տէր իհթար.— Հէնրիմիզին էն մատրուֆ ֆրանսըզ վէ Ամսան գումանիալարքն սերմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100% օլաուղը հալաէ Ուհաթերին 125% տիր։ Իլէ պու հագիգաթ Ուէսթըրն բուգիալէրինէ թէգիվվիւզ էրմէմէյէ էն պէօղիւք թէէմինաթ տըր։